

JAAARVERSLAG 2021

ekklesia
leiden

INHOUD

1	Inleiding	3	7.3	Werkgroep Contact	
2	Vereniging Ekklesia Leiden	4	7.4	Kindernevendienst	
2.1	Organisatie en bestuur		7.5	Jongerenprogramma	
2.2	Vrijwilligers		7.6	Participantengroepen en kringen	
2.3	Secretariaat		8	Communicatie	22
2.4	Archiefcommissie		8.1	Algemeen	
2.5.	Bestuur (leden en aandachtsgebieden) op 31 december 2021		8.2	Hooglandse Nieuwe	
3	Studentenpastoraat Rapenburg 100	6	8.3	Overige publicaties	
4	Stichting Materiële Voorzieningen	9	9	Samenwerkingspartners	24
4.1	Bestuur		9.1	Studentenpastoraat	
4.2	Beheercommissie Rap 100		9.2	Ekklesia Taalprogramma	
5	Hooglandse vieringen	10	9.3	Diaconaal Centrum De Bakkerij	
5.1	Team Vieringen		9.4	Protestantse gemeente Leiden	
5.2	Schola Cantorum en muzikale ondersteuning		9.5	Raad van Kerken / oecumene	
5.3	Kinderen en jeugd		9.6	Levensbeschouwelijk Platform	
5.4	Werkgroep diensten		9.7	Vertelpodium / Verhalenrijk	
5.5	Wergroep informatietafel		9.8	Mensenrechten / Amnesty International	
6	Ekklesia en Maatschappij	13	9.9	SAVIE	
6.1	Het Ekklesia Taalprogramma		9.10	Studium Generale	
6.2	Stuurgroep Diaconie		9.11	Joods Studiecentrum Leiden	
6.3	Lezingen en evenementen		10	Ten slotte	26
6.4	Kunst en religie		BIJLAGEN		27
6.5	Werkgroep Duurzaamheid		<i>A - vaste werkgroepen</i>		
7	Actief en verbonden	17	<i>B - gespreksgroepen</i>		
7.1	Participantenpastor				
7.2	Bezoekersgroep				

COLOFON

Auteurs

Leden van de
Ekklesia Leiden

Vormgeving

Jan Slotboom

Uitgave

Vereniging Ekklesia Leiden
Rapenburg 100,
2311 CA Leiden
071-5134 558

Leiden, mei 2022

Redactie

Sytske Visscher

Foto's

leden van de Ekklesia Leiden

info@ekkesialeiden.nl
www.ekkesialeiden.nl
www.rapenburg100.nl

De Ekklesia Leiden is een oecumenische geloofsgemeenschap die haar wortels vindt in het naoorlogse rooms-katholieke en protestante studentenpastoraat. De Ekklesia beweegt zich in de wereld rond universiteit en hogeschool, en voelt zich daarbij blijvend verbonden met de kerken in Leiden en in Nederland. De Ekklesia biedt ruimte voor bezinning, inspiratie, rust en ontmoeting, enerzijds rond de wekelijkse vieringen in de Hooglandse Kerk, en anderzijds in het pand Rapenburg 100 (Rap100) waar gelegenheid is voor allerlei andere activiteiten zoals diaconale projecten, groepstraining voor conversatie Nederlands met vluchtelingen, lessen van het Ekklesia Taalprogramma, meditatie, gezamenlijke maaltijden, lezingen en gespreks-groepen.

Het studentenprogramma wordt vormgegeven door een team van twee pastores. Het participantenprogramma wordt op velerlei wijzen gesteund door de participantenpastor. Zij is tevens adviseur van het bestuur van de Vereniging. Als maatschappelijk geëngageerde organisatie heeft de Ekklesia projecten waarvoor vanuit de gemeenschap menskracht en financiën worden ingezet. De Ekklesia Leiden wordt gedragen door een grote groep mensen die op vrijwillige basis bijdragen, verantwoordelijkheden op zich nemen of taken uitvoeren.

1 Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2021 van de Ekklesia Leiden. Bijdragen aan dit verslag zijn geleverd door de contactpersonen van alle geledingen uit de Vereniging Ekklesia Leiden en het Studentenpastoraat Rapenburg100. In dit jaarverslag vindt u een overzicht van – veel van - de activiteiten die in 2021 binnen de Ekklesiegemeenschap hebben plaatsgevonden of juist niet konden plaatsvinden.

De opzet van dit jaarverslag is – min of meer – gelijk aan die van het jaarverslag 2020. Hoofdstuk 2 geeft informatie over de organisatie en het bestuur van de Vereniging Ekklesia Leiden. In hoofdstuk 3 doen de studentenpastores

verslag van hun werk in coronatijd. Hoofdstuk 4 is het jaarverslag van de Stichting Materiële Voorzeningen (SMV).

In de hoofdstukken 5 tot 7 geven we een terugblik op de drie programma's van de Vereniging Ekklesia Leiden: Hooglandse Vieringen, Ekklesia en maatschappij, en participanten.

Hoofdstuk 8 beschrijft de communicatiemiddelen die de Ekklesia inzet. In hoofdstuk 9 vindt u een overzicht van organisaties waarmee de Ekklesia in gewone tijden samenwerkt.

Een tweetal bijlagen geeft informatie over de commissies en werkgroepen (inclusief contactgegevens), die binnen de Ekklesia functioneren.

2 Vereniging Ekklesia Leiden

2.1 Organisatie en bestuur

Begin 2021 telde de vereniging 470 leden. Door overlijden ontvielen ons in de loop van het jaar zes leden. Zeven leden verbraken de band met de vereniging. Helaas konden we in 2021 geen nieuwe leden verwelkomen. Per saldo had de vereniging op 31 december 2021 457 leden.

Aan het begin van het verslagjaar bestond het verenigingsbestuur uit Ronald Meester (vz), Sytske Visscher (secr), Flip van Hoven (pm), Marijke Nuiver, Arwin Ridder en Erik van Muilekom. De vacature die al sinds mei 2019 bestond was nog niet vervuld.

Op 21 januari trok Ronald Meester zich terug als voorzitter omdat hij zich niet kon verenigen met het (meerderheids-)besluit van het bestuur om de overheidsmaatregelen in het kader van de coronapandemie te volgen. Vanaf dat moment tot de ALV van november fungeerde Marijke Nuiver als interim-voorzitter. De vacature voor de voorzittersfunctie was aan het eind van het verslagjaar nog niet vervuld. Ook zijn we nog op zoek naar iemand die het bestuur kan vertegenwoordigen in de pr-groep. Om uiteenlopende redenen trokken ook Flip van Hoven en Erik van Muilekom zich in het voorjaar terug als respectievelijk penningmeester en algemeen bestuurslid. Al in 2020 had Arwin Ridder aangegeven geen tweede bestuursperiode te ambiëren, maar hij was door de coronapandemie stilzwijgend doorgaan. Gelukkig konden we bij de ALV van 7 juli vier nieuwe bestuursleden verwelkomen, namelijk Chris Gerritsen als penningmeester, en Wessel Eijkman, Myranda Wilbrink en Inka Zahn als algemeen bestuurslid met ieder een specifiek aandachtsgebied (zie 2.5). Op verzoek van het nieuwe bestuur schoof Charlotte Moor in het najaar aan als extra ondersteuning. Haar toetreding werd in de ALV van november bekrachtigd.

2.2 Vrijwilligers

Ook in 2021 leverden vele vrijwilligers in de verschillende ondersteunende groepen (Team Vieringen, Werkgroep Diensten, crèche, kinder- en jongerengroepen, diaconie, Schola, etc.) een onmisbare bijdrage aan het reilen en zeilen van de Ekklesia. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: zonder hun inzet zou het werk van de vereniging niet mogelijk zijn.

In de verschillende hoofdstukken van dit jaarverslag doen de werk- en participatengroepen in onze gemeenschap verslag van hun activiteiten. Ook alle problemen die gedurende dit tweede coronajaar ontstonden en - gelukkig - over het algemeen met veel improvisatie konden worden opgelost, komen in hun verslagen aan de orde.

2.3 Secretariaat

Het secretariaat van de Ekklesia Leiden wordt bemenst door een kleine groep enthousiaste vrijwilligers. Ten opzichte van de afgelopen jaren zijn in de verdeling van de werkzaamheden geen wijzigingen opgetreden.

Op maandagochtend is Annette Albers-Westerhoff aanwezig. Zij werkt het ledenbestand bij en verwerkt reserveringen voor ruimtes op Rap100 in de agenda. Annette doet de inkopen voor het secretariaat en houdt ook de papiervoorraad op peil.

Op dinsdagochtend wordt er aan de liturgie gewerkt. Dit gebeurt wekelijks om en om door Lies Pijl en Sylvia van Hoven. Elly Meijer is meestal tegelijk met Sylvia aanwezig om ook aan de liturgie te

werken. Op dinsdagavond verwerkt Kees de With de laatste correcties en zet de liturgie klaar in Dropbox om op de website te zetten en om uit te printen. Kees maakt - indien nodig - de muziekbestanden. Lies Pijl beheert de mailbox voor de meditaties en zorgt dat deze op de website geplaatst worden.

De Hooglandse Nieuwe wordt door Sylvia van Hoven geprint. Zij zorgt er tevens voor dat de postabonnees het blad in de bus krijgen.

Op donderdagochtend is Ariena van Poppel (coördinator van het secretariaat) aanwezig. Zij print de liturgieën en brengt ze naar de Hooglandse Kerk.

De mailbox info@ekkesialeiden.nl wordt door Ariena van Poppel bijgehouden. Dat gebeurt voornamelijk thuis.

Henk Blanksma, de systeembeheerder van het secretariaat, zorgt dat onze computers up-to-date zijn. Het reserveringssysteem dat zeven jaar goed heeft gefunctioneerd is vervangen door een nieuw systeem, dat gebruik maakt van de Google-agenda, die gekoppeld is aan de website. Wie een ruimte wil reserveren kan tevoren nagaan wat er op het gewenste moment nog vrij is. We werken er nu vijf maanden mee tot ieders tevredenheid.

In juli is de oude printer, waar we veel problemen mee hadden, vervangen door een nieuwe. We zijn er blij mee. Deze is sneller en maakt mooie afdrucken.

2.4 Archiefcommissie

In 2021 kon de opschoning en ordening van het papieren archief van de LSE (tot 2011), de SMV en het studentenpastoraat afgerond worden. Voor 2022 resten nog

een laatste controle, de beschrijving van de onderdelen (overzicht van de inhoud) en een korte beschrijving van de geschiedenis van de LSE/V-EL. Daarna kan het geheel overgedragen worden aan Erfgoed Leiden en omstreken (ofwel 'het gemeentearchief').

Vanaf dat moment zal Sytske Visscher zich ontfemen over de ordening van het digitale archief van de Ekklesia (vanaf 2011).

Zo af en toe krijgt het secretariaat het verzoek om toezending van een doopbewijs ten behoeve van een huwelijksvoltrekking/-inzegening in een rooms-katholieke kerk. Voldoen aan zo'n verzoek blijkt niet altijd even eenvoudig door hiaten in het doopboek. Met behulp van de bewaard gebleven liturgieën heeft Yvonne Dammers het afgelopen jaar deze hiaten – zo goed mogelijk – opgevuld. Niet alle doppen konden worden achterhaald doordat van de doopvieringen die in het verleden in de Lokhorstkerk of in de kapel van Verbum Dei plaatsvonden, geen liturgieën bewaard gebleven zijn.

Henk Blanksma maakte een eenvoudig databaseprogramma waar alle namen van de dopelingen (met hun geboorte- en doopdatum, en de namen van de ouders) kunnen worden ingevoerd. Yvonne gaat dit in 2022 doen. Tevens zal het bestand na iedere doopviering worden aangevuld. In de toekomst zal het daardoor makkelijker zijn om een doopbewijs te verstrekken.

2.5 Bestuur (leden en aandachtsgebieden) op 31 december 2021

			- vacature	voorzitter
			- Sytske Visscher	secretaris
			- Chris Gerritsen	penningmeester
			- Wessel Eijkman	diaconie en contactgroep
			- Myranda Wilbrink	liturgie en coronacoördinatie
			- Inka Zahn	jeugd en jongeren
			- Charlotte Moor	algemene ondersteuning
			- vacature	communicatie en pr
				

3 Studentenpastoraat

3.1 Opdracht

Het studentenpastoraat heeft als opdracht om geestelijke verzorging en pastoraat te bieden aan studenten van de Universiteit en Hogeschool in Leiden. Ongeacht hun levensbeschouwelijke achtergrond zijn studenten welkom. De gemeenschappelijke grond van het studentenpastoraatswerk is een bijdrage te leveren aan de persoonlijke vorming van studenten. Kernwoorden daarbij zijn individuele begeleiding, team- en groepswork, zingeving en geloof.

Het welzijn van studenten stond al voor de pandemie onder druk van de prestatieverwachtingen en onzekerheid. De covid-maatregelen hebben het voor studenten lastig gemaakt om leeftijdsgenoten te ontmoeten. In deze levensfase zijn vooral die relaties van belang om een eigen identiteit te ontwikkelen, los van de oudere generatie, en om keuzes te leren maken die passen bij deze samenleving. In onze activiteiten kwamen we de gevolgen daarvan wekelijks tegen. Door de activiteiten af te stemmen op de dilemma's ondersteu-

nen we studenten in hun persoonlijke vorming.

Zo gaven we trainingen aan twintig verschillende besturen en commissies van studie- en studentenverenigingen. Deze trainingen zijn een vorm van groepspastoraat waarin studenten leren om beter te zorgen voor zichzelf en elkaar. Ze leren verwachtingen te relativeren en te vertrouwen op wat voor hen van betekenis is. Velen van hen willen iets bijdragen en van betekenis zijn voor anderen. In de trainingen leren ze om hun inspiratiebronnen te benoemen en om een gemeenschap te vormen. Ze oefenen om samen te werken en verantwoordelijkheid te dragen voor hun leden en voor elkaar.

De periodieke lockdowns hebben de behoefte aan gemeenschapsvorming vergroot. In de zomer is een studententeam opgericht dat diverse activiteiten organiseert. Deels bestaat het team uit studenten uit bestaande groepen, zoals Green Kitchen en de meditatiegroep. Deels zijn het

initiatiefnemers van nieuwe activiteiten zoals yoga en ‘Spring in het meer’, als methode om de motivatie tijdens de pandemie te onderhouden. Over deze groepen staat verderop meer. Met het ontstaan van het studententeam groeide de onderlinge betrokkenheid en het gemeenschapsbesef bij studenten.

3.2 Afstemmen op de behoeften tijdens de pandemie

Door de covid-maatregelen vonden veel activiteiten online plaats. Al in 2020 werd een reeks inspiratieworkshops ontworpen om studenten te helpen omgaan met onzekerheid en ontregeling. Deze reeks is inmiddels uitgegroeid tot een vaste serie van drie workshops die in de steden Leiden, Delft en Rotterdam door verschillende collega’s wordt aangeboden. Het belang ervan werd onderkend door medewerkers binnen verschillende opleidingen, wat bijvoorbeeld resulteerde in een speciale workshop voor scheikundestudenten.

Inmiddels heeft iets minder dan de helft van de studenten te kampen met klachten rond somberheid en depressie. Universiteit en Hogeschool organiseren daarom regelmatig een zogenaamde ‘Wellbeing week’. Daaraan hebben we bijgedragen met verschillende workshops en trainingen. Aan de Hogeschool waren we mede-initiatiefnemer bij de organisatie. In oktober organiseerden we onder meer een workshop over ‘omgaan met eenzaamheid’.

3.3 Studentengroepen op Rap100

Op Rap100 hebben verschillende studentengroepen hun thuis gevonden. Hoewel zij maar een deel van het jaar fysiek in het gebouw konden samenkomen zijn ze wel structureel verbonden met het studentenpastoraat. We scheppen de omstandigheden waarin de community, te beginnen bij de onderlinge verbinding, tussen de groepen kan groeien.

Het dispuut Floris van NSL heeft, in de maanden waarin dat mogelijk was, maaltijden met bezinning gehouden. SAVIE heeft de vrijwilligersprojecten in voormalig Joegoslavië helaas niet door kunnen laten gaan. Maar wel hebben ze de historische achtergrond en de gevolgen voor de Bosnische en Servische jongeren van nu beschreven op hun nieuwe website. Zo wordt voor toekomstige deelnemers de betekenis van het werk duidelijker. Con-

scious Kitchen kon maar een deel van het jaar de keuken gebruiken om onverkochte groenten van de markt te bereiden, maar de kern van de groep internationale studenten bleef elkaar wel online ontmoeten. De meditatiegroep organiseerde oorspronkelijk twee bijeenkomsten per week in de meditatiekamer. Tijdens de pandemie is het aantal bijeenkomsten uitgebreid naar vier per week die online worden gehouden. De geloofsoriëntatiegroep kwam ongeveer maandelijks bij elkaar, maar tijdens de eerste drie maanden van de lockdown tweewekelijks.

Er zijn veel internationale studenten betrokken geraakt bij deze activiteiten. Naast onderling contact, uitwisseling en ontmoeting is een andere pijler onder het internationaal studentenpastoraat het (verder) met elkaar in contact brengen van Nederlandse en internationale studenten. Terugkerende thema’s van dit pastoraat zijn: heimwee, toekomst in Europa, relaties met ‘thuis’ en relaties in Leiden, eenzaamheid, armoede, huisvesting, levensbeschouwing en religie, rouw, culturele context, identiteit en persoonlijke ontwikkeling.

3.4 Samenwerking met christelijke studenten en studentenverenigingen

In samenwerking met de vier christelijke studentenverenigingen werd een online kerkdienst gehouden, waarin de omgang met de pandemie vanuit het perspectief van de geloofstraditie werd benaderd. Er werd meegewerkt aan een online blog voor de studentenvereniging CSFR Panoplia. Ook op bestuurlijk vlak wordt er samengewerkt doordat een lid van de vereniging NSL zitting heeft in het bestuur van de Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden (SVSL).

3.5 Access and Support Platform

Uit de in 2020 gestarte pilot met het Access and Support Platform van de Universiteit is een vaste en groeiende groep van ongeveer 20 studenten ontstaan. Het platform behartigt speciaal de belangen van studenten met een functiebeperking. Tijdens de drie pilot-bijeenkomsten konden deelnemers hun ervaringen delen. De onderlinge herkenning zorgde voor opluchting, zelfbevestiging en – in kleine stapjes – een gevoel van eigenwaarde. Uit de pilot bleek de behoefte om deze bijeenkomsten maandelijks te herhalen. Vanwege de overgang naar werk heeft de coördinator

haar functie overgedragen aan een bestuur van inmiddels zes bestuursleden. Dit bestuur zet zich in om de belangen van studenten met een functiebeperking ook op andere vlakken te behartigen. Vanuit het studentenpastoraat bieden we gespreksbegeleiding tijdens de maandelijkse bijeenkomsten en advies aan het bestuur.

3.6 Individuele gesprekken

Naast al deze groepsactiviteiten hebben we uiteraard veel individuele persoonlijke gesprekken gevoerd met Nederlandse studenten van Hogeschool en Universiteit Leiden, internationale studenten en PhD’s. De thema’s variëren sterk: van omgaan met depressie en stress tot spanning tussen wetenschap en geloof; van verslaving, omgang met begeleiders in een promotietraject, huiselijk geweld, rouw en euthanasie tot verbinding met of het loslaten van thuis. Voor deze gesprekken werkt Claudia nauw samen met de studentendecanen van de Hogeschool. De gesprekken met universiteitsstudenten vloeien vaak voort uit de opgebouwde contacten vanuit activiteiten en/of doorverwijzingen door studentpsychologen of -decanen.

3.7 Afzonderlijke activiteiten en events

Tot slot noemen we een reeks aan activiteiten die min of meer op zichzelf staan. Het gaat om activiteiten en events waarvoor studenten zich afzonderlijk inschrijven. In november maakte een groep van vijftientig studenten een studiereis naar Auschwitz. Vier keer gedurende het jaar werd een serie van vijf bijeenkomsten van ‘Living with a loss’ georganiseerd. Telkens nam een klein groepje van ongeveer vijf studenten deel aan de gesprekken. Zij spraken met elkaar over hun ervaringen met het verlies van een dierbare.

Verder werd de stichting Inclusion ondersteund. Dit studenteninitiatief stelt asielzoekers die nog in afwachting zijn van de uitkomst van hun asielaanvraag in staat om colleges te volgen aan de Universiteit. Daarvoor brengt de stichting hen in contact met student-buddies, die hen wegwijs maken.

Rob ging enkele keren voor in Hooglandse Vieringen en – om de band met de Protestantse gemeente Leiden te onderhouden - in vieringen van de Oecumenische Regenbooggemeente in de Merenwijk en de wijkgemeente De Verbinding in de Vredeskerk.

In vervolg op een eerdere reflectie op de kwaliteit van studentenpastoraat, hebben we een conferentie georganiseerd met auteur Arnon Grunberg. Hij schreef een verhaal dat was geïnspireerd door casuïstiek afkomstig uit studentenpastoraal werk uit Zwolle en Leiden. Met zijn lezing bood hij een reflectie op het proces van zoeken naar wat goed leven is en ging met alle collega's in gesprek over het werk en de situatie van studenten. Een van de thesen die hij naar voren bracht was dat spiritualiteit en geloof steeds gecommuniceerd wordt door de materialiteit en lichamelijkheid van het leven. Deze reflectie staat in de doorgaande lijn van reflectie op het werk, na onder meer de eerdere bundel *Zin zoeken en zijn* uit 2020, waarin studentenpastores reflecteren op hun werk. Het nawoord van deze bundel werd geschreven door theoloog Erik Borgman.

3.8 Wat zeggen studenten over de activiteiten

De krachtigste feedback is wanneer studenten na een eerdere deelname terugkeren. De inspiratiewerkshops begonnen oorspronkelijk als één enkele bijeenkomst, maar zijn uitgegroeid tot een serie van drie. Sommige groepen zetten de bijeenkomsten daarna zelf voort. Enkele deelnemers aan de eerste workshops zeiden er het volgende over:

'Opluchting, de kans dat je gewoon even je hart kan luchten. Bij mensen die je niet kent, maar waar het toch zo vertrouwd kan zijn dat er een last van je schouders valt. Zelfs online! Daarnaast is het fijn om over de toekomst te praten, hoe gaat het er allemaal uitzien en wat neem ik mee uit dit gesprek? Je kan vrijuit praten, en je wordt gepusht om zelf je eigen proces in gang te zetten (wat heel goed is voor je groei).

Het heft in eigen handen nemen, maar met een zetje van Rap100. Ik heb het altijd als erg fijn ervaren!'

'De workshop creëert bewustzijn over patronen in gedrag en samenleving. Patro-

nen die je niet alleen ontdekt in jezelf, maar ook bij anderen. Vanuit de dialoog die je aangaat over elkaars uitdagingen kom je ook tot nieuwe inzichten die kunnen helpen in je eigen leven. Bovendien worden alle gesprekken kundig begeleid, waardoor je je extra bewust bent van wat de cursus uiteindelijk oplevert.'

3.9 Samenwerking in het team en breder

Om af te stemmen op wat studenten nodig hebben op het gebied van pastoraat is samenwerking essentieel. In ons team hebben we gereflecteerd op de verschillende waarnemingen die ieder van ons deed: wat vertellen studenten over dat waar het in hun leven over gaat? En hoe kunnen we daarop een passende begeleiding bieden?

In het team werken Rob van Waarde (PKN studentenpastor, 0,6 fte), Claudia Sarti (algemeen christelijk geestelijk verzorger, 0,4 fte) en Dardan Bastiaan (community-werker en meditatie docent, 0,3 fte) samen. Sinds het afscheid van Walther Burgering in 2020 staat er nog een vacature open (RK, 0,5 fte) die hopelijk in 2022 zal worden ingevuld. Vanwege zwangerschap was Claudia Sarti in de tweede helft van het jaar afwezig. Haar taken werden tijdelijk overgenomen door collega's van Motiv uit Delft. Dardan Bastiaan heeft zich gaandeweg steeds meer gericht op de community-vorming tussen de groepen studenten.

Vanwege de toenadering tussen de universiteiten in Leiden, Delft en Rotterdam hebben we in eerdere jaren geïnvesteerd in de samenwerking met de studentenpastoraten in die steden. In 2021 bleek dat in praktische zin al een groot voordeel te zijn. Door de noodgedwongen overgang naar online-werken konden onze activiteiten gezamenlijk worden aangeboden en konden meer studenten worden bereikt. Dat er studenten uit de andere steden met een andere universitaire cultuur aan een activiteit deelnamen, verbreedde vaak de blik van de deelnemers. Bovendien konden we zo gezamenlijk een telefoonlijn

bemensen die vanaf april zeven dagen per week vier uur per dag beschikbaar was voor studenten in de drie steden. Dit jaar bleek de samenwerking ook waardevol voor de opvang van het verlof van Claudia.

3.10 Organisatie

De organisatiestructuur bestaat sinds 2020 uit de Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden (SVSL) en uit de Adviesraad Studentenpastoraat.

Binnen SVSL hebben enkele bestuurswisselingen plaatsgevonden. Voorzitter Walther Burgering is opgevolgd door Tjerk Oosterkamp, die als hoogleraar natuurkunde in Leiden en gemeentelid van de Nederlands Gereformeerde Kerk, zowel de realiteit van studenten als de waarde van levensbeschouwelijke thema's kent. Mart van Duijn is opgevolgd door Sarah Roodenburg; beiden zijn als student-vertegenwoordigers afkomstig van dispuut Floris. Elise Woertman nam afscheid en in haar plaats is student Bas Bots toegetreden in de rol van secretaris. Martijn van Nijnanten en Rob van Waarde zetten hun functies als penningmeester en als teamlid-bestuurder voort. Tot de Adviesraad trad vanuit de Protestantse gemeente Leiden ds. Mirjam Buitenwerf toe. Dat gold ook voor de studenten Hein Laterveer, Sammy Steenvoorden, Risal Timmer en Anne Klücken. Samen met de andere Adviesraadsleden, Johan de Groot (Ekklesia), Wouter Nijkamp (studentenparochie Catharina van Alexandrië), Jacquy Boucher (studieadviseur Universiteit), en Annelies Hooftman (studentendecaan Hogeschool) werden ze geconsulteerd bij de vaststelling van het beleidsplan, de begroting, en het jaarverslag. Daarmee is een stevige structuur geschapen die de randvoorwaarden van het studentenpastoraat voor de komende jaren kan verzorgen.

Rob van Waarde, Claudia Sarti en Dardan Bastiaan (team)

4 Stichting Materiële Voorzieningen

4.1 Bestuur

De Stichting Materiële Voorzieningen (SMV) beheert het pand Rapenburg 100, dat begin 1973 werd aangekocht om te dienen als trefcentrum voor studenten en participanten binnen de toenmalige Leidse Studenten Ekklesia.

Het bestuur van de SMV bestond gedurende vrijwel het gehele verslagjaar uit Ronald Meester (vz), Flip van Hoven (pm) en Sytske Visscher (secr).

Rond de jaarwisseling heeft het bestuur van de SMV een andere samenstelling gekregen. Eind 2021 stelden Flip van Hoven en Ronald Meester hun functies ter beschikking. Het enig overgebleven bestuurslid, de secretaris Sytske Visscher, heeft vervolgens – overeenkomstig de

statuten – op voordracht van het bestuur van de Vereniging Ekklesia Leiden (hierna: de vereniging) benoemd als penningmeester: Chris Gerritsen, als voorzitter: Paul van Amersfoort en als lid namens het Studentenpastoraat: Tjerk Oosterkamp.

Het nieuwe bestuur heeft zich

tot taak gesteld het jaar 2022 in elk geval te gebruiken om in overleg te treden met zowel de vereniging als de Stichting Voorzieningen Studentenpastoraat Leiden (SVSL) over het beheer en de financiering van het pand Rapenburg 100.

4.2 Beheercommissie Rap100

De beheercommissie draagt zorg voor het reguliere onderhoud van het pand Rapenburg 100. Dit is een waardevol monumentaal pand. Het doel van de beheercommissie is dan ook om het in goede staat te houden waardoor de waarde behouden blijft en het voor gebruikers en bewoner naar behoren kan blijven functioneren. Daartoe wordt onderhoud uitgevoerd en waar mogelijk geïnnoveerd door de leden van de beheercommissie of door daarvoor ingehuurde specialisten.

De beheercommissie werd in 2021 gevormd door Hans Feitsma, Henk Schouten en Steven van den Berg (beheerder). In 2021 is er gedurende het jaar door de beheercommissie regulier klein onderhoud uitgevoerd. Een wat ingrijpender klus was het vervangen van het mechanische slot van de voordeur door een elektronisch slot. Dit was vooral ook een logistieke uitdaging omdat alle gebruikers van het pand van een nieuwe sleutel voorzien moesten worden. Dankzij de inzet van Ariena van Poppel van het secretariaat is deze operatie soepel verlopen. Met het nieuwe systeem is het sleutelbeheer weer up-to-date. Bovendien kan het systeem eenvoudiger beheerd worden. Helaas was de cilinder na enkele maanden defect en duurde het even voordat er een vervangend exemplaar geleverd kon worden. Enige overlast was het gevolg. In het najaar van 2021 is door een externe partij voor het pand een Meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Dit uitgebreide plan geeft voor een periode van 20 jaar inzicht in het benodigde onderhoud en de daarmee gemoeide kosten. Het plan zal voor de beheerder en het bestuur van SMV als leidraad dienen voor het in de komende jaren uit te voeren onderhoud.

Voor communicatie met betrekking tot het beheer van Rapenburg 100 kan gebruikgemaakt worden van het mailadres: rap100beheer@ekkesialeiden.nl.

5 Hooglandse Vieringen

5.1 Team Vieringen

Thematiek

Het Team Vieringen heeft als taak de vieringen van de Ekklesia inhoudelijk voor te bereiden. Dat gebeurt door lang van tevoren na te denken over mogelijke thema's en deze te bespreken in de vergaderingen. De thema's sluiten aan bij de tijd van het kerkelijk jaar of worden als zelfstandige serie aangeboden. Ook zorgt het team voor de invulling van voorgangers. In januari startten we met vijf vieringen rond het thema 'Jezus in relatie met anderen', verhalen uit het evangelie van Marcus. Februari begon met de Regenboogviering en daarna een viering met als thema Duurzaamheid, ook het jaarthema van de Ekklesia. De Veertigdagentijd begon met drie vieringen over Esther, gevolgd door drie vieringen met als thema de namen van de zondagen voor Pasen: Laetare, Judica en Palmarum. Na Pasen en Beloken Pasen volgde vanaf half april een serie van zeven vieringen over Heilige plaatsen. Juni begon met een kinderdienst, waarna we in vier diensten 'Kunstig naar de zomer toe' gingen.

In de zomervieringen hadden zoals altijd de voorgangers de vrije keus voor een thema. De eerste viering was een jongerenviering. De jongerengroep was op bezoek geweest in de Rotterdamse haven. Havenpastor Jan Janssen was bereid gevonden om voor te gaan in deze bijzondere viering.

Na de zomer werd het academisch jaar geopend door Martien Brinkman, met de eerste dienst uit de serie *'Dogma's, struikelblokken of stapstenen'*. Deze thematiek leidde tot zoveel ideeën, dat we in het Team Vieringen besloten om de serie in delen op te splitsen: een deel in september/oktober en een deel in februari 2022.

Na de eerste vijf diensten over dogma's waren er drie vieringen zonder overkoepelend thema, waarmee we tegemoet kwamen aan de wens van veel kerkgan-

gers om af en toe een viering te hebben die geen onderdeel is van een serie. Oktober werd afgesloten met de zesde viering uit de serie Dogma's over het onderwerp Uitverkiezing.

In november hadden we de serie 'Nabij de grens'. Onze jaarlijkse viering ter gedachtenis van de overledenen maakte daarvan deel uit. De adventtijd kreeg als thema 'Hoop', aan de hand van teksten van enige 'kleine' profeten uit het Oude Testament. Deze periode werd afgesloten met de kerstnachtviering over 'Hoop en Vrijheid'. Het jaar 2021 werd afgesloten met de Kerstochtendviering, waarin de kinderen en jongeren van kindernevendienst en 12+-groep een kerstspel verzorgden. Ze werden hierin begeleid door de leden van de Kunstcommissie van de Ekklesia.

Kerkbezoek

Ook dit jaar had de coronapandemie invloed op de mogelijkheden tot kerkbezoek. We hadden te maken met periodes van lockdown (geen bezoekers), beperkte aantallen bezoekers (variërend van 30 tot 70), geen beperking in aantal maar wel registratie, enzovoort.

Gelukkig waren weer veel vrijwilligers bereid alles in goede banen te leiden en alle vieringen live te streamen. Dat dit gewaardeerd wordt bleek uit reacties die we binnenkregen via het mailadres van het Team Vieringen en uit een korte enquête van het bestuur hierover.

Voorgangers

Naast Christiane van den Berg-Seiffert gingen Jan Delhaas, Maria Draaijers, Japke van Malde, Roosmarijn Goldbach, Henk Schouten en Rob van Waarde voor. In zeventien vieringen hadden we meer en minder bekende gastvoorgangers: Marcel Barnard, Jan Berkvens, Bert Boter, Martien Brinkman, Karin van den Broeke, Lodewieke Groeneveld, Jan Janssen, Margreet Klokke, Egbert Myjer, Ad van Nieuwpoort, Julia van Rijn, Joost Röselers, David van Veen, Alain Verheij en Jeroen Windmeijer.

Vanuit de vereniging verzorgden ook Cor van Bree, Desirée van Keulen, Pieter Kousemaker en Ronald Meester de overweging in een aantal diensten.

Vergaderingen

Het Team Vieringen heeft door de coronacrisis in 2021 slechts vier in plaats van vijf keer kunnen vergaderen. De vergadering van januari werd afgelast. In maart werd er online vergaderd, in mei en augustus konden we terecht in Kerkelijk centrum De Regenboog, zodat we de anderhalve meter afstand konden aanhouden. In oktober kon weer op Rap100 vergaderd worden.

Het Kernteam, verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken heeft – groten-deels via Zoom – juist veel vaker dan normaal vergaderd.

Samenstelling Team Vieringen

Het volledige Team Vieringen bestond in 2021 uit Christiane van den Berg, Jan Delhaas, Maria Draaijers, Roosmarijn Goldbach, Japke van Malde, Henk Schouten, Rob van Waarde, Paul van Amersfoort, Marga Bakker, Cor van Bree, Pieter Kousemaker, Wim de Ru, en Paulien van Yperen. Het verenigingsbestuur werd in de eerste helft van het jaar vertegenwoordigd door Marijke Nuiver. Na haar vertrek als bestuurslid werd Myranda Wilbrink de vertegenwoordiger.

Voor de dagelijkse gang van zaken en de voorbereiding van de vergaderingen van het Team Vieringen was het Kernteam, bestaande uit Christiane, Marijke/Myranda, Marga, Paul en Paulien, verantwoordelijk.

Het Team Vieringen wil graag aangevuld worden met één of twee jongere participanten.

5.2 Schola Cantorum en muzikale ondersteuning

Ook dit jaar stond in het teken van de coronamaatregelen. Op zondag mochten op uitnodiging van onze dirigent Wim de Ru vijf tot acht zangers in wisselende samenstelling zingen voor een vrijwel lege kerk.

Schola Canorum o.l.v. Margot Kalse
Kerstochtend 25 december 2021

De viering werd gestreamd en kon ‘online’ bekeken worden. Wat later mocht er via ‘Kerktijd.nl’ een beperkt aantal mensen op uitnodiging naar de kerk komen. De Scholaleden die mochten zingen waren blij dat ze hun stem weer eens mochten laten klinken, maar het was voor sommigen ook spannend om in een klein groepje op anderhalve meter afstand alleen je eigen partij te moeten zingen.

Met Pasen, zowel de Paaswake als Paas-zondag, mochten we met een grotere groep Scholaleden voor een beperkte groep uitgenodigde kerkgangers zingen. Scholarepetities konden al die tijd vanwege de coronamaatregelen niet doorgaan. Het instuderen van de te zingen liederen vond een half uur voor de viering plaats. Het was behelpen. Sommige Scholaleden zagen elkaar bij de dienst op zondag, maar anderen zagen elkaar soms in geen weken of maanden.

Het gemis aan contact en het niet of nauwelijks kunnen zingen werd door veel Scholaleden als moeilijk ervaren. Gelukkig zorgde ons lid Rob Brussee wekelijks via de mail voor een spirituele/levensbeschouwelijke overweging. Dit werd door de koorleden enorm gewaardeerd. Toen het duidelijk beter ging met het aantal besmettingen en we na de zomervakantie zelfs weer mochten repeteren, heeft het Scholabestuur het initiatief ge-

nomen om het nieuwe seizoen te starten met een openingsborrel met heerlijke door leden zelf gemaakte hapjes.

Op 2 september 2021 hadden we dan eindelijk onze eerste echte repetitie in het jaar 2021 en op 5 september mochten we tot onze grote vreugde weer als vanouds met de hele Schola in de Hooglandse Kerk zingen bij de opening van het Academisch jaar. Dit wel natuurlijk met het hanteren van de coronamaatregelen, dus met anderhalve meter afstand en in zigzag-opstelling.

We keken allemaal erg uit naar het Scholaweekend op 25-26 september in ‘Fredeshiem’ te Steenwijk. Vooral omdat dit het voorgaande jaar vanwege corona geannuleerd moest worden.

Helaas lieten Wim en Ronald kort voor vertrek weten dat zij niet mee op weekend zouden gaan omdat zij grote bezwaren hadden tegen het coronabeleid en in het bijzonder het testbeleid. Navraag had geleerd dat ‘Fredeshiem’ de verplichting van het tonen van een geldige QR-code (van hetzij een vaccinatie hetzij een negatieve PCR-test) strikt zou handhaven. Aan deze verplichting konden en wilden zij niet voldoen. Het Scholabestuur heeft alles op alles gezet om het weekend, waar iedereen zo lang naar had uitgekeken, toch door te laten gaan. Jelle de Jong, een familielid van onze penningmeester Henk

Blanksma, bleek bereid en in de gelegenheid ons uit de brand te helpen. Onder zijn bezielende leiding konden we de gehele zaterdag goed met elkaar zingen. Naast het zingen van nieuwe, maar ook vertrouwde liederen, was er tijd ingeruimd om gevoelens rond de recente gebeurtenis met elkaar te delen.

In de twee daaropvolgende hectische en emotionele maanden, waarin de repetities gewoon doorgingen, werden er tevens veel gesprekken met Wim en Ronald gevoerd, die erop gericht waren om tot oplossingen te komen. Uiteindelijk is dit helaas niet gelukt en heeft dit er spijtig genoeg in geresulteerd dat zij op 16 november met onmiddellijke ingang hun ontslag indienden.

Dat betekende dat er vervolgens met vereende krachten gezocht moest worden naar gastdirigenten, zodat de repetities en de zondagse diensten door konden gaan. Er werd een commissie ingesteld die er vrij snel in slaagde een drietal gastdirigenten voor de komende maanden te vinden. Vanaf eind november tot en met Kerst was Margot Kalse, die de Schola al kende van de stemvormingssessies die zij gaf, gastdirigent. Doordat opnieuw een gedeeltelijke ‘lockdown’ werd afgekondigd, konden de repetities op donderdagavond niet doorgaan en kon alleen een half uur voor de dienst gerepeteerd worden. Voor de Kerstnachtviering werd een

uitzondering gemaakt. De viering werd een dag eerder op 23 december opgenomen en de Schola kreeg de gelegenheid voorafgaand aan de opname extra te repeteren.

Het gemis van Ronald Meester als pianist werd voor een belangrijk deel opgevangen door de bereidheid van Stanislav Jar om op de meeste zondagen piano te spelen. Ook waren de organisten Wim Loos en Hans Lippens bereid om naast het orgelspelen plaats te nemen achter de vleugel. Als de nood heel hoog was konden we ook gebruik maken van gastmusici.

Toen de grootste emoties wat bedaald waren, is er in nauwe samenwerking tussen het bestuur van de Ekklesia en het bestuur van de Schola een begin gemaakt met een zoektocht naar een nieuwe dirigent. Hiervoor werd een commissie ingesteld om een profielschets voor een nieuwe dirigent te maken, de sollicitatieprocedure op te starten, en dit alles in een tijdpad vast te leggen. Bij het schrijven van dit verslag was dit proces nog niet afgerond.

Het bestuur van de Schola bestond gedurende het verslagjaar uit Maria Draaijers (vz), Henk Blanksma (pm), Marjo Tieleman (1ste secr), Cokkie van Wieringen (2e secr) en Marian Henning. Toen eind oktober bleek dat Maria Draaijers zich wegens ziekte tijdelijk moest terugtrekken nam haar voorganger Wim van Gent het voorzitterschap tijdelijk weer op zich.

5.3. Kinderen en jeugd

Net als 2020 was ook 2021 voor de kinder- en jongerengroepen een vreemd en lastig jaar. Het was vooral veel improviseren en steeds hopen dat geplande activiteiten doorgang konden vinden. Een uitgebreid verslag van alles wat wel en niet kon vindt u in de paragrafen 7.3. tot 7.5.

5.4 Werkgroep Diensten (WGD)

De leden van de WGD verzorgen voor de Ekklesia de kostertaken in de Hooglandse vieringen en in de doordeweekse trouwen en rouwdiensten. Zij zorgen dat de kerk gereed is, de tafel van brood en wijn klaar staat en dat alles rond de diensten zo soepel mogelijk verloopt. Na afloop van de diensten ruimen ze op en sluiten de kerk af.

De WGD zorgt ook voor de hulpverlening bij calamiteiten tijdens de vieringen.

In dat kader is er een calamiteitenplan opgesteld en vastgesteld door het bestuur.

In 2021 moest vanwege de coronamaatregelen de gang van zaken bij de diensten regelmatig aangepast worden. Dit is steeds in goed overleg met het bestuur en met het Team Vieringen gebeurd. Het streamen van de vieringen is daarbij bijzonder belangrijk gebleken. Ook toen de vieringen weer voor bezoekers opengesteld waren, bleven veel mensen vanuit huis de vieringen volgen. Streaming zal daarom ook de komende jaren een blijvende service zijn en biedt wellicht in de toekomst mogelijkheden om een nieuwe groep bezoekers 'op afstand' aan ons te verbinden.

5.5. Werkgroep informatietafel

Het jaarverslag 2020 van de Werkgroep Informatietafel eindigt met de volgende zin :

“ Tot nader orde heerst nu gepaste rust “. De overgang naar het verslag van het jaar 2021 is daarmee eenvoudig gemaakt. De leden van de werkgroep zijn in dit jaar fysiek en effectief niet achter de informatietafel verschenen. De redenen daarvoor zijn in het vorige jaarverslag reeds aangegeven:

- corona staat niet toe dat bezoekers clusteren,
- het aantal bezoekers van de vieringen is gelimiteerd,
- een aantal werkgroep leden neemt geen risico door achter de tafel te staan.

Waar in de eerste zin sprake is van 'gepaste' rust, kan nu gesteld worden dat discussie bestaat over de mogelijke voortgang van de werkgroep.

De doelstelling van de werkgroep laat zich als volgt weergeven:

a. Uitdelen van schriftelijke informatie; daarbij valt te denken aan meditaties, mededelingen van het bestuur, uitnodigingen, verslagen, enz.

b. Beheer van het prik/communicatiebord : een bord dat bij de informatietafel staat waarop posters en velerlei soort mededelingen kunnen worden weergegeven.

c. Te woord staan van bezoekers van de vieringen: met name bezoekers die incidenteel komen kunnen op deze manier geïnformeerd worden.

Intussen is er in het jaar 2021 wel iets veranderd. Door het bestuur van de Ekklesia wordt het gebruik van internet ge-

promoot. Dit spaart papier. De Hooglandse Nieuwe zal via de site van de Ekklesia Leiden verspreid worden, de nieuwsbrief van de Ekklesia wordt regelmatig via de mail verspreid en de meditaties staan ook goed verkrijgbaar op de site.

Een substantieel aantal leden van de werkgroep geeft reeds te kennen dat de werkgroep niet hoeft door te gaan zoals tot nu toe. In zekere zin is dit informeel, we zijn niet in commissie bijeen geweest. Daarnaast zijn er leden die aangeven dat zij bij een eventuele doorstart niet terugkeren in de werkgroep.

Het is duidelijk dat in het jaar 2022 dient te worden besloten of de werkgroep wel/niet en eventueel hoe doorgaat. De werkgroepleden zullen dit zelf bespreken. Van belang is tevens de inpassing binnen het geheel van de Ekklesia. Wellicht dat het bestuur hierover eveneens een mening kan vormen en naar buiten brengen.

Informeel is door een aantal leden het volgende aangegeven:

- Het doel zoals aangegeven bij punt a. verval. Als informatie schriftelijk dient te worden aangeboden kan dat wellicht bij het uitdelen van de liturgieën of wordt dit op een tafel aangeboden.
- Het publicatiebord kan prima in de buurt komen van de koffietafel. Het beheer dient nog geregeld te worden.
- Te woord staan van bezoekers, iemand als aanspreekpunt, een gastvrouw/-heer: dit is belangrijk. Wellicht dat dit vanuit een andere werkgroep georganiseerd kan worden.

Coördinatoren: Marieke Blanken en Han Verveld.

Werkgroepleden: Ineke Arnoldi, Herman van Bommel, Yvonne Dammers, Anneke van Delft, Wim van Gent, Marian Henning, Elly Meijer, Lidy van der Spek, en Jacqueline Takken

6 Ekklesia & maatschappij

6.1 Het Ekklesia Taalprogramma

In 2021 zijn we gestart met een vierde project, ‘Nederlands in de Praktijk’. We richtten ons wederom op statushouders die extra ondersteuning wilden bij het leren van de Nederlandse taal, en op ouders van jonge kinderen. Ook wilden we het sociale netwerk van onze cursisten vergroten. Wekelijkse conversatiegroepen werden weer gecombineerd met individuele taalcoaching.

De Taalgroep heeft ook voor dit project externe financiering verworven bij Fonds 1818, VSB Fonds, Oranje Fonds, Gemeente Leiden en KNR PIN-Fonds. De Taalgroep kreeg ook weer steun van de Ekklesia.

Activiteiten en deelname cursisten

Wekelijks draaiden sinds april 2021 (omdat we toen voldoende externe financiering hadden gevonden) vijf conversatiegroepen met verschillende niveaus op Rap100, een groep ‘Gezonde Taal’ en twee ouder-kindgroepen in Het Gebouw (Leiden-Noord), onder leiding van gemiddeld twintig vrijwillige coaches.

Nieuw zijn in dit project de modules ‘Erop Uit’ en ‘Gezonde Taal’. In de eerste module gaan cursisten samen met twee coaches om de week op excursie. In 2020 heeft één groep gedraaid, er werden acht lessen gegeven (op een andere locatie).

Bij ‘Gezonde Taal’ staat gezondheid centraal, dat aan de hand van verschillende thema’s behandeld wordt.

Eind 2021 waren er acht taalmaatjeskoppels actief. Dit zullen we in 2022 uitbreiden. Beide ouder-kindgroepen in Leiden-Noord liepen goed. Eind 2021 waren er op het Rapenburg zo’n 45 cursisten en bij de ouder-kindgroepen 11 cursisten en 11 kinderen.

Ook in 2021 hebben we natuurlijk last gehad van de coronapandemie: de ouder-kindgroep kon vanwege corona tot en met de tweede helft van mei niet samenkomen in de ruimte van de bibliotheek en moest naar een andere locatie. Ook moesten we weer zorgen voor aanpassingen in het rooster en de groeps grootte.

Deelname vrijwilligers

De Taalgroep kende over 2021 gemiddeld zo’n dertig vrijwilligers, voornamelijk senioren. Sinds de tweede helft van 2021 is veel energie gestoken in het werven van nieuwe vrijwilligers, waarbij we jonge mensen aanmoedigen om mee te gaan doen. Om de vrijwilligers te informeren over de ontwikkelingen en hen te attenderen op trainingsmogelijkheden werd driemaal een digitale nieuwsbrief uitgebracht.

Sinds de tweede helft van 2021 is er ook meer aandacht voor de ondersteuning van onze vrijwilligers. Een van de vrijwillige coördinatoren heeft de training/intervisie van vrijwilligers in haar portefeuille.

Coördinatie

In de eerste helft van het jaar bestond het coördinatieteam uit een betaalde vrijwilliger, per september 2021 zijn de begrote coördinatie-uren verdeeld over twee betaalde krachten. Het coördinatieteam bestond verder uit twee en later drie vrijwilligers. Het team kwam gemiddeld eens per anderhalve maand bijeen voor overleg.

Externe samenwerking

De Taalgroep was ook in 2021 lid van het landelijke platform ‘Het Begint met Taal’.

We werkten weer samen met diverse organisaties voor het doorverwijzen van deelnemers zoals Vluchtelingenwerk Leiden, Diaconaal centrum De Bakkerij, enzovoort.

De Taalgroep is sinds eind 2021 actief bij de tussentijdse asielopvang in het Hoefijzergebouw in Oegstgeest.

Ook nam de Taalgroep deel aan het Taalnetwerk dat door BplusC wordt georganiseerd, waarbij enkele keren per jaar overleg plaatsvindt tussen organisaties in Leiden die werken aan het verbeteren van de taalvaardigheid van anderstaligen (NT2) en Nederlanders (NT1).

Toekomst

Inmiddels is het tweede jaar van dit project ingegaan. Er zal veel geïnvesteerd worden in het werven en ondersteunen van vrijwilligers. Mogelijk wordt de coördinatiegroep uitgebreid met een vrijwilliger die zal focussen op de begeleiding van cur-

sisten. De module 'Erop uit' en 'Gezonde Taal' zullen verder worden uitgewerkt. Ook zal er worden gekeken of oud-cursisten van de Taalgroep ingezet kunnen worden als vrijwilliger.

6.2 Stuurgroep Diaconie

De Stuurgroep Diaconie probeert voor de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening LSE (SDFH) mede vorm te geven aan de maatschappelijke taak die de Ekklesia zich stelt. Door collectes en met giften uit het SDFH-fonds worden projecten in binnen- en buitenland ondersteund. Deze projecten zijn gericht op armoedebestrijding, sociale gelijkheid, mensenrechten, verzoening, en duurzaamheid van de aarde.

Naast het houden van deze collectes is de Stuurgroep in 2021 wederom flink aan de slag gegaan met haar streven naar verdieping van de informatie over de verschillende projecten die ondersteund worden, én om de communicatie daarover binnen de Ekklesia Leiden te verbeteren. De inzet van filmpjes of beelden met voice-over aan het einde van de streaming van de zondagse vieringen waarbij 'uitgangs'-collectes werden gehouden, heeft ook sterk bijgedragen aan de zichtbaarheid van de diaconie en onze projecten. Ondanks de wisselingen van de stuurgroep-leden en het effect van de coronamaatregelen op veel Ekklesia-activiteiten is het de stuurgroep toch gelukt diaconie goed aanwezig te laten zijn en bij te dragen aan lastenvermindering van onze projectpartners.

Uitgangscollectes

In 2021 werden 'reguliere' uitgangscollectes gehouden voor zes projecten. De advent- en kerstcollectes werden gehouden voor negen projecten. Bij de beoordeling van de projecten wordt gekeken naar onder andere de behoefteomschrijving, naar de visie op een duurzame oplossing, en of de kans op financiering door anderen ontoereikend is. Van belang zijn transparantie en controleerbaarheid, bijvoorbeeld door middel van websites en bulletins. Daarnaast is in 2021 - net zoals in 2020 - ook gekeken naar de extra problematiek veroorzaakt door de coronamaatregelen. De uitgangscollectes in 2021 waren bestemd voor:

- Redcapa Ghana
- Vivir Juntos - gehandicaptenzorg in Nicaragua
- Yapukepa Papua - zorg en welzijn voor

- de kansarme bevolking in Indonesië
- Zulu Aid - zorg en welzijn voor mensen met HIV/Aids in Zuid-Afrika
- Hogar Tarija – ouderenzorg in Bolivia
- Collateral Repair project –hulp aan vluchtelingen in Jordanië
- Straatpastoraat Leiden - ondersteuning voor dak- en thuislozen in Leiden
- Exodus Leiden - hulp aan ex-gedetineerden
- UAF Stichting voor VluchtelingStudenten
- GIL – Gezondheidszorg Illegalen Leiden
- Ekklesia Taalgroep Leiden - taallessen voor vluchtelingen

Verder is er uit de algemene middelen van de SDFH een gift gegeven aan Amnesty (voor de kunstroute), aan De Bakkerij (voor de 'zomerbonnen'), en aan Casa de Alegria in Cochabamba Bolivia (jeugdwerk)

De totale opbrengst van collectes en giften is ten opzichte van het voorgaande jaar licht gegroeid. Een gedetailleerd overzicht van de cijfers is te vinden in het financieel jaarverslag van de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening op de website van de Ekklesia.

Communicatie

Voor de communicatie over onze diaconale inzet is goed gebruik gemaakt van de Hooglandse Nieuwe, de (digitale) nieuwsbrieven en de diaconale pagina op de website. Ook dit in samenwerking met de PR-commissie van de Ekklesia.

De Stuurgroep was vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening van de Ekklesia Leiden (Jeroen Kanis), in het College van Diakenen van Diaconaal Centrum De Bakkerij (Annette van den Boom), en in het Levensbeschouwelijk Platform (Wessel Eijkman). Vertegenwoordiging in het Parochieel Diaconaal Beraad was door onderbezetting van de stuurgroep en door lockdowns ook dit jaar niet goed haalbaar.

Leden en vergaderingen van de Stuurgroep Diaconie

In 2021 kwam de Stuurgroep zeven keer bijeen (soms digitaal) en had de volgende leden: Annette van den Boom-Melman, Eliane van Duinen, Jeroen Kanis, Wessel Eijkman en Ria Vermaas-van Duivenboden. In augustus namen Annette van den Boom en Ria Vermaas afscheid, waarbij Ria nog wel actief bleef, samen met Jan Blok, als ondersteuning bij de filmpjes

van de collectes. In hun plaats kwamen Inez Albers en Gerard Tellers de Stuurgroep versterken. In januari 2022 zal ook Barrie Kemp deel gaan nemen. Dat zijn dus zeer welkom vervangingen. Ontmoeting en wederkerigheid blijven onze kernpunten.

Stichting Diaconaal Fonds Hulpverlening LSE

Het bestuur van SDFH kwam in 2021 slechts eenmaal bij elkaar om de jaarrekening en het jaarverslag 2020, en de begroting 2021 van de Stuurgroep vast te stellen.

Begin 2021 bestond het bestuur van SDFH uit Ronald Meester (vz), Flip van Hoven (pm) en Sytske Visscher (secr). Respectievelijk in juli en december vertoonden penningmeester en voorzitter het bestuur. Als penningmeester werd Chris Gerritsen in juli benoemd. Begin 2022 is de functie van voorzitter nog vacant.

6.3 Lezingen en evenementen

De Werkgroep Lezingen stelt zich ten doel om voor belangstellenden van binnen en buiten de Ekklesia avonden te organiseren met thema's die passen bij de Ekklesia. De werkgroep bepaalt het thema en nodigt daarvoor sprekers uit. Meestal wordt in het voorjaar een leerhuis of gesprek aangeboden en in het najaar een serie van minstens drie lezingen.

Uitgestelde lezingen over 'Duurzaamheid' en 'Wat is ons heilig?!'

Op verzoek van het bestuur had de werkgroep zich in 2020 gebogen over het thema *Duurzaamheid*.

Aanvankelijk waren in het voorjaar vier avonden gereserveerd om op Rap100 over dit thema te spreken. In de bekende vorm van 'In gesprek met ...' waren vier deskundigen uitgenodigd. Uiteindelijk zijn met een vertraging van ruim een half jaar drie van de vier avonden in december 2020 in de Lokhorstkerk aangeboden (zie jaarverslag 2020).

De vierde avond stond gereserveerd voor Ckees van Oijen en Tjitske Veldkamp, die onder andere voorzitter is van burgerinitiatief Duurzame Energie Merenwijk. Deze avond werd in december 2020 als gevolg van coronamaatregelen afgelast, maar kon in 2021 op 27 oktober alsnog in de Lokhorstkerk gehouden worden. Er was een goede belangstelling, ook vanuit de Doopsgezind-Remonstrantse gemeente. Deze avond had duidelijk het

‘in gesprek’-karakter dat we zochten. Er werd veel praktische informatie uitgewisseld.

Een ander project was al in januari 2020 gestart, ter voorbereiding op de vier lezingen met het thema ‘*Wat is ons heilig?!*’, die in oktober met Studium Generale in het Lipsiusgebouw aangeboden zouden worden. De sub-thema’s waren besproken en de inleiders uitgenodigd. Vanwege de beperkende maatregelen moesten de bijeenkomsten na overleg met Studium Generale afgezegd worden. Deze lezingen zijn uiteindelijk in het najaar van 2021 in het Lipsius wel doorgegaan. Er moest aangemeld worden en er mochten maximaal 70 aanwezig zijn. Ondanks die beperkende maatregelen waren er steeds tussen de 50 en 60 belangstellenden.

De inleiders waren achtereenvolgens Jeroen Windmeijer met het thema ‘De Aarde helpen baren’; Ype de Boer over Giorgio Agamben en Kitty Zijlmans met het thema ‘Van individu naar meervidu’. Deze lezingen werden vanwege de beperkingen maandelijks in plaats van tweewekelijks aangeboden. Dat betekende veel extra werk aan publiciteit. Het was fijn dat met hulp van de pr-groep van de Ekklesia de aankondiging prominent in het Leids Nieuwsblad verscheen. Jan Slotboom zorgde weer voor prachtige posters en flyers.

Samenstelling van de werkgroep

De Werkgroep Lezingen bestaat uit zes leden, te weten Henk Schouten, Jasper Radder, Wim Kuin, Wim Schouten, Han Verveld, en Marga Bakker. De Werkgroep vergadert onregelmatig, naar behoefte. Dat betekent veel mondeling overleg bij aanvang van het jaar vanwege de keuze van het thema en de invulling daarvan. Het meeste contact vindt daarna vooral (en zeker dit jaar) plaats via e-mail.

6.4 Kunst en religie

‘Kunst is een actieve, ademende, voortdurend veranderende ervaring, die de kracht heeft om een ruimte, een persoon of een manier van kijken volledig te transformeren. Vandaag hebben we meer dan ooit vormen van expressie nodig die ons helpen de wereld te onderzoeken en om grensverleggende dialogen aan te gaan’ (Emily Molnar).

In 2021 werd aan de serie vieringen over *Heilige Plaatsen* bijgedragen door de ge-

meenschap – coronaproof – te betrekken bij de verbeelding van heilige plaatsen. Daartoe kon worden ingetekend op workshops. Uiteindelijk is er een startworkshop gerealiseerd met een meditatieve opening en een tweede workshop waarin zes deelnemers hun thuis voorbereide bijdrage hebben afgemaakt. Vervolgens zijn de resultaten van de verbeelding tentoongesteld in de viering van 2 mei en heeft Christiane van den Berg de inspiraties van de deelnemers meegenomen in haar meditatie. Thema van de viering was Eigen heilige plaatsen. Naderhand is de tentoonstelling verplaatst naar Rap100 en daar een paar weken getoond als een ‘etalagevoorstelling’.

Met een serie over kunst werd het vieringjaar afgesloten. De viering van 27 juni met wederom als voorganger Christiane had als thema ‘dialogo’. De kunstcommissie en de kunstenaars van G12 hebben in Rap100 een expositie ingericht over dit thema. Aansluitend aan de viering kon de expositie tot 8 augustus worden bezocht.

Met het Team Vieringen is op 3 oktober van gedachten gewisseld over de kracht van verbeelding ter voorbereiding van een serie vieringen over kunst in september 2022.

De Kunstcommissie heeft in samenwerking met kunstenaars van de G12 de kindernevendiensten van de Advent voorbereid en uitgevoerd rond het thema *Op weg naar de stal*. Een eigen bewerkte Noorse kerstvertelling *De fluit van David* was de rode draad in de nevendiensten en heeft geresulteerd in het kerstspel dat centraal stond in de viering van Eerste Kerstdag.

Naar aanleiding van de vertelling hebben de kinderen met kunstenaars sterren gekleurd, geschilderd en hoofddeksels gemaakt. Met hulp van ouders is in korte tijd het kerstspel voorbereid. Alle ouders hadden de tekst van de vertelling ontvangen, zodat ze de kinderen konden helpen met het leren van hun rol.

Ook jongeren hebben bijgedragen aan de kerstviering, mede naar aanleiding van een bezoek aan de tentoonstelling *If things grow wrong: oplossingen voor groeiverslaving* in de Lakenhal. In een kort gesprek deelden zij in de viering hun ervaringen en inzichten.

In de Hooglandse Nieuwe is verslag gedaan van de activiteiten en is vanuit kunst gereflecteerd over het thema van het meenummer (Heilige plaatsen) en onder an-

DUURZAAMHEID

Hoe maak je dromen waar?
Tijtske Veldkamp & Ckees van Oijen

De aarde wordt in de regio Duurzaamheid steeds meer gebruikt voor duurzame oplossingen.

Hoe krijg je mensen in beweging voor de energietransitie? Hoe ga je van idee naar plan? Het ideeënfé meet de mondiale duurzaamheidsdoelen als inspiratie voor lokale initiatieven. Bewonersinitiatief Duurzame Energie. Merenwijk biedt wijkbewoners praktische hulp bij het nemen van maatregelen en zoekt coöperatieve en duurzame oplossingen in de wijk. De invoering van de Omgevingswet en wat dat voor bewoner betekenis komt ook aan de orde.

Woensdagavond, 27 oktober 2021
Lokhorstkerk, aanvang 20.00 uur
Pieterskerkstraat 1

www.ekklesia.nl

Beeldenstorm Heilige plaatsen
zondag 2 mei 2021

kunstproject met de kinderen
zondag 12 december 2021

dere met gedichten ruimte gegeven aan de verbeelding.

Sinds het vertrek van Rob van den Boom bestaat de Kunstcommissie uit Wim Kuin, Jan Halin en Mieke Bakker, die in 2021 toetrad. De Kunstcommissie zoekt versterking: neem contact op met Wim Kuin.

6.5 Werkgroep Duurzaamheid

De werkgroep bestond het afgelopen jaar uit een zestal leden (Christiane van den Berg, Marga Bakker, Jan Blok, Peter Klapwijk, Arwin Ridder en Hans Nuiver). Ondanks de beperkingen voor samenwerking door coronamaatregelen werd het voor ons een boeiend en succesvol jaar. We kwamen regelmatig, deels online, bijeen om plannen te maken en onze projecten te bespreken.

Er werden – online - diverse duurzaamheidscafé's georganiseerd. Kernthema was steeds de vraag hoe je zelf actief kunt bijdragen aan duurzaamheid in het dagelijks leven. Denk daarbij aan het eigen energiegebruik, voeding, mobiliteit, omgaan met afval e.d. De ruim vijftien bezoekers van het café gaven elkaar steeds vele waardevolle tips en ontwikkelden ideeën om elkaar te (blijven) stimuleren in duurzaam gedrag. Lid van de werkgroep Jan Blok onderzocht hoe je meer duurzaam kunt bankieren en verzekeren. Tips & tricks zijn bij de werkgroep verkrijgbaar!

De meeste aandacht en energie van de werkgroep ging in 2021 uit naar het project Bij Mei. We startten eind 2020 samen met de Voedselbank Leiden en de biologische tuinderij Bij Mei in Zoeterwoude dit project met als doelen de duurzame tuinbouw in de Leidse Ommelanden te bevorderen en tegelijkertijd de klanten van de Voedselbank van gezond voedsel te voorzien. Bij Mei in Zoeterwoude vervult in de regio een voorbeeldfunctie op weg naar duurzaam agrarisch ondernemen. De meeste klanten van de voedselbank eten een seizoen lang vers en gezond voedsel. Vrijwilligers verzorgen de oogst en de distributie en verbinden zich met elkaar en met mensen die om (gezond) voedsel verlegen zitten. Wekelijks werden er tussen eind april en begin november zo'n honderd porties verse groente geoogst. Een pakket dat recht geeft op wekelijks vijf porties verse groente in die oogstperiode kost 300 euro. De Ekklesia kocht twintig van dergelijke pakketten. Een bedrag van 6.000 euro werd door het bestuur

van de Ekklesia voorgefinancierd, maar daarna in de loop van het verslagjaar *door onze gemeenschap vrijwel geheel gedoneerd* door middel van een drietal collectes! Hulde en dank aan eenieder die daaraan heeft bijgedragen.

Het project werd door alle partijen in november als zeer succesvol geëvalueerd. Daarom besloten we als werkgroep om in 2022 onze inzet te verdubbelen, dit op dringend verzoek van de Voedselbank, waardoor we samen in 2022 al hun klanten een seizoen lang van verse en gezonde groente kunnen voorzien! Acties voor samenwerking met andere geloofsgemeenschappen, voor sponsoring en crowdfunding, en het werven van vrijwilligers zijn inmiddels op gang gekomen. U gaat daar zeker meer over horen.

Op een avond in mei 2021 hielden we open huis op de kwekerij in Zoeterwoude en bespraken we – na een rondleiding - met de aanwezigen de mogelijkheden en kansen voor de biologische tuinbouw. We mochten toen een groep van vijftien mensen ontvangen.

Naast het voortzetten van het project Bij

Mei gaat de werkgroep door met het organiseren van – hopelijk nu fysieke – duurzaamheidscafé's. We zijn ook voornemens om sa-

men met u het buitengebied in te fietsen, te leren over meer biologische en circulaire landbouw, en ook om leuke activiteiten voor kinderen te organiseren.

7 Actief en verbonden

7.1 Participantenpastor

Al vele jaren is pastor Christiane van den Berg de spin-in-het-web van het pastoraat aan participanten. Op allerlei manieren en allerlei momenten volgt of begeleidt zij participanten, ook in het afgelopen jaar. Aansluitend bij de mogelijkheden en de behoeftes van mensen belde zij, ging met mensen wandelen of sprak zij af op Rap100 en bezocht zij mensen thuis.

In het afgelopen jaar heeft zij zich samen met vele anderen vooral ingezet om met de beperkte mogelijkheden toch te werken aan verbinding en om mensen ook in deze tijd bij de Ekklesia betrokken te houden. Dit alles in samenwerking met en ondersteund door de bezoekersgroep en de contactgroep, het bestuur en vele anderen.

Christiane is voor haar werk ook afhankelijk van het meedenken van anderen. Als u denkt dat mensen uit de gemeenschap contact op prijs zouden stellen, laat het weten aan de bezoekersgroep of aan Christiane.

Christiane is adviseur van het verenigingsbestuur. Zij neemt in die hoedanigheid deel aan de bestuursvergaderingen. Daarnaast gaat zij regelmatig voor in de vieringen. Ook maakt ze deel uit van het Kernteam Vieringen, dat veel voorbereidend werk verricht voor het grote Team Vieringen.

7.2 Bezoekersgroep

De Ekklesia heeft een hecht ‘informeel’ netwerk van participantengroepen, gespreksgroepen, werkgroepen, Schola, en ‘gewone’ groepen van vrienden en kennissen opgedaan binnen de Ekklesia. Een netwerk waarbinnen vele en waardevolle ontmoetingen plaatsvinden. In het afgelopen jaar waren deze bestaande contacten extra waardevol, omdat we elkaar als gevolg van de coronamaatregelen zo weinig konden zien. Hoewel de onderlinge netwerken, banden en contacten binnen de Ekklesia talrijk zijn, ontdekten we al ver voor de coronatijd dat een groeiend aantal van ons, als gevolg van vaak fysieke beperkingen, steeds minder deel kan nemen

aan tot voor kort vanzelfsprekende activiteiten binnen de gemeenschap. Vaak met als gevolg dat het aantal fysieke ontmoetingen voor steeds meer mensen vermindert. Enkele jaren geleden is daarom de bezoekersgroep in het leven geroepen, om met enige regelmaat Ekklesianen te bezoeken die daar prijs op stellen. Helaas moesten die bezoeken, ook in 2021, door de coronamaatregelen vaak vervangen worden door een bel- of mailcontact. Omdat we elkaar in de eerste en laatste maanden van het jaar opnieuw weinig konden ontmoeten in de vieringen is, net als in 2020, bij alle leden persoonlijk een attentie bezorgd. Achtentwintig Ekklesianen, onder meer vanuit de bezoekersgroep en de contactgroep, bezorgden ‘aan huis’ op ruim 250 adressen bij leden een Kerstwens en een boekje, waarin een selectie uit de vele meditaties die Henk Schouten in de Ekklesia heeft uitgesproken zijn gebundeld. Wie we niet fysiek konden bereiken ontving de attentie per post. Door deze persoonlijke bezorging was het mogelijk om kort te informeren of leden nog ‘aangesloten’ waren, of ze bijvoorbeeld de maandelijkse (digitale) nieuwsbrief ontvangen en of ze gebruik (konden) maken van de online vieringen en/of de informatie op de website www.ekkesialeiden.nl. Dit bleek regelmatig niet zo te zijn. Enige informatie was soms zinvol om dit te kunnen herstellen.

De bezoekersgroep kan soms een verbindende functie vervullen naar de participantenpastor ten behoeve van haar pastorale contacten. De groep hoopt in het komende jaar weer regelmatig bij elkaar te komen om met elkaar te bespreken hoe we het bezoekwerk zo goed en zorgvuldig mogelijk kunnen doen. Op verschillende manieren wordt binnen de Ekklesia de mogelijkheid tot contact bekend gemaakt. Wanneer iemand contact op prijs stelt kan dit worden doorgegeven aan Christiane van den Berg (christianevandenber@ekkesialeiden.nl) of aan Marijke Nuiver (marijkenuiver@gmail.com).

7.3 Werkgroep Contact

De Werkgroep Contact verzorgt het uitdelen van de liturgie voor de Hooglandse vieringen. Wij heten iedereen welkom en zijn voor en na de dienst aanspreekbaar voor bezoekers die algemene informatie over de Ekklesia Leiden en/of (nader) contact willen.

Wij versturen kaarten aan mensen die onze vieringen (tijdelijk) niet meer kunnen bijwonen. De werkgroep fungeert ook als klankbord voor de pastorale taak van de participantenpastor. Wij hebben ongeveer twee maal per jaar overleg over de voortgang.

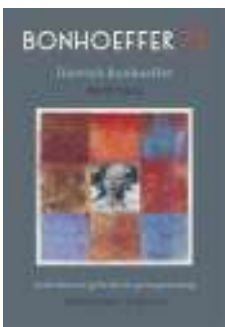
Het afgelopen jaar hebben we nagedacht over nieuwe mogelijkheden om elkaar te ontmoeten en zo de onderlinge verbanden in de gemeenschap te behouden en te versterken. In dat kader hebben wij op 21 november 2021 een nabespreking georganiseerd van de overweging ‘Nabij de dood ervaringen’ door Pieter Kousemaker. Een gezamenlijk ontbijt op Kerstochtend kon wegens de coronamaatregelen niet doorgaan.

Wij kunnen altijd versterking gebruiken. Als dit werk u aanspreekt, neem dan contact met ons op. U vindt (een van) ons bij de tafel waar wij de liturgie uitdelen of bij de koffie, thee en limonade na afloop van de viering. U kunt ook een mailtje sturen naar contactgroep@ekkesialeiden.nl

7.4 Kindernevendienst

2021 was voor de kindernevendienst een jaar waarin het steeds weer zoeken was naar wat er – rekening houdend met de coronamaatregelen – allemaal wel kon. Zoeken naar nieuwe manieren om contact te houden met de kinderen, en om in de kerk en thuis toch kindernevendienst te vieren.

In de Veertigdagentijd zijn we samen online op weg gegaan naar Pasen. Via een gezamenlijke appgroep van gezinnen uit de Ekklesia deelden de kinderen en ouders foto’s van knutselwerkjes en inspiratie. Elke zondag werd er een Bijbelverhaal gedeeld. Met Palmpasen hebben we

palmpaasstocken en versieringen langsgebracht om thuis te versieren. Op 6 juni hebben we een feestelijke kinderdienst gevierd, in de kerk en thuis via de online viering, met als thema *Wie ik? Ja jij!* Waarin we samen met een klein haasje op zoek gingen naar ons plekje in de wereld en nadachten over het inzetten van onze diverse talenten. De kinderen maakten prachtige dierenteekeningen bij het verhaal. Een hoogtepunt in het najaar was de Agapè-viering waarbij Monique van der Gaag met de kinderen is gaan bloemschikken. Dit naar aanleiding van een uitnodiging aan de Ekklesia-leden om eens aan te sluiten bij de kindernevendienst en hun talent of ervaring met de kinderen te delen. De kinderen hebben genoten en echt iets moois gemaakt. We zijn blij dat we in 2022 de samenwerking met Monique voort kunnen zetten. Het jaar hebben we afgesloten met een bijzonder advents- en kerstproject verzorgd door de Kunstcommissie waarin de kinderen en de jongeren stap voor stap meegenomen werden richting het kerstfeest. Samen hebben we hard gewerkt om een prachtig kerstspel, *De fluit van David*, in de viering op Eerste Kerstdag op te voeren. Hiermee werd tevens een oude Ekklesia-traditie in ere hersteld.

7.5 Jongerenprogramma

De '12+ groep' bestaat uit jongeren in de leeftijd van 12 tot 17 jaar. Deze groep komt één keer per maand bij elkaar op Rap100 onder leiding van twee van de begeleiders, die om de beurt de bijeenkomst verzorgen.

Over het algemeen wordt er een jaarthema gekozen waar vervolgens subthema's uit voortkomen. In 2021 hebben we net als in 2020 regelmatig moeten schakelen en het programma wat moeten aanpassen. Maar veel van onze activiteiten hebben gewoon doorgang kunnen vinden. In januari gaan we door met de thema's die we in oktober 2020 met elkaar hebben bedacht. Onder andere 'Geven en nemen', 'Geloven' (verzuiling) en 'De meeste mensen deugen'. Deze thema's worden steeds samen met een van de jongeren voorbereid.

In maart gaat een aantal mensen naar de manifestatie 'klimaat alarm'. In april kijkt een groep online naar de Paaswake, met een inhoudelijke invulling en een kleine challenge. In juni gaan we met een groep naar Rotterdam. We krijgen een rondleiding over de tweede Maasvlakte. En we worden door de pastor en de vrijwilligers van het Zeemanspastoraat door verhalen en een quiz meegenomen in het werk dat zij doen voor de bemanning op de schepen die in Rotterdam komen om te laden/lossen. We eindigen op het strand, er wordt gezwommen, we picknicken samen en sluiten af met een overweging van de zeemanspastor. In juli komt Jan de zeemanspastor samen met Anna, een van de vrijwilligers, naar onze jongerenviering. Aansluitend eten we taart en drinken nog

iets lekkers op de Burcht met een paar jongeren die overvliegen van de kindernevendienst naar de 12+ groep.

In september starten we met een bijeenkomst op het Rap100 en de week daarna gaat de groep pizza eten. In oktober is het animo even weg, maar in november zit er weer een kleine groep op Rap 100. Begin december gaan de jongeren o.l.v. de Kunstcommissie naar De Lakenhal voor de expositie 'Groeipijn'. Dit bezoek is gekoppeld aan het kerstverhaal en de jongeren wordt gevraagd een bijdrage te leveren aan het kerstspel van de kindernevendienst in de kerk. En dan zitten we weer in een lockdown. Geen fysieke kerstviering, geen bijeenkomst in de Burcht, geen warme chocolmelk.

We kijken uit naar een mooi, inspirerend 2022 met veel fysieke bijeenkomsten!

7.6 Participatengroepen en kringen

Geloof en Wetenschap

De kring Geloof & Wetenschap komt ongeveer zesmaal in het jaar bijeen. Zij bestudeert de relatie tussen geloof en wetenschap aan de hand van relevante boeken, waarbij de hoofdstukken door de leden worden ingeleid. De kring telt acht deelnemers, waarvan vier van buiten de Ekklesia. We zijn verder gegaan met de bestudering van een boek van Edmund Husserl, *De crisis van de Europese wetenschappen en de transcendentale fenomenologie* in een vertaling & annotatie door Willem Visser.

In 2021 konden we toch nog vijfmaal bij elkaar komen.

Jasper Radder

Geloven en Weten

De doelstelling van de kring Geloven & Weten volgt uit de naam: wat kan ik weten en wat moet ik geloven. De kring heeft momenteel zeven leden, allen lid van de Ekklesia. We komen ongeveer tienmaal per jaar bijeen. In 2021 hebben we de bespreking van het boek *De vrolijke wetenschap* van Friedrich Nietzsche in de vertaling van Hans Driessen voortgezet. De leden wordt om beurten verzocht de te behandelen stof samen te vatten en vraagpunten te formuleren. Dit leidt tot geanimeerde en diepgravende discussies. Helaas zijn we door de coronacrisis in 2021 slechts vijfmaal bij elkaar geweest.

Jasper Radder

Rap100

De groep bestaat momenteel uit acht leden. Een van de deelnemers van het eerste uur, André Bakker, is in juni 2021 overleden.

We kwamen in 2021 zesmaal bij elkaar. Dat was mogelijk doordat we een paar keer gebruik konden maken van een zaal in het appartementenge-

bouw waar een van de leden woont. We gebruikten het boekje *Gedichten en gebeden in gevangenschap* van Dietrich Bonhoeffer en bespraken per avond steeds een gedicht.

Corrie Ernste Tempelaars

Part & Deel

Part& Deel, de versmelting van een oude LSE-groep en een Voorschotense basisgemeente, telt momenteel acht leden, waarvan twee geen lid van de Vereniging. Vooral in de wintermaanden blijkt het een beetje lastig dat we wat ver van elkaar wonen.

We komen ongeveer eens per zes weken bij elkaar om over een zinvol boek of artikel te praten. We hebben geen officiële leiding, maar een onzer, theoloog Herman van Bommel, houdt ons zo nodig op de rails.

Na het lezen van *Het oerboek van de mens; de evolutie en de Bijbel* van Carel van Schaik en Kai Michel, en het slechten van een aantal heilige huisjes een paar jaar geleden, verzuchtten we: 'En hoe nu verder? Wat is er bij ons over van het "oude" geloof en langs welke weg zijn wij persoonlijk tot op heden gegaan?' We hebben elkaar daarover uitgebreid verteld. Het werden heel verschillende verhalen en boeiende gesprekken. Het goede was ook dat we ons vrij voelden persoonlijk gevoelig liggende zaken uit te wisselen! Zo'n groep moet blijven bestaan en zich opnieuw richten op de toekomst! Mooi gezegd, maar dat werd ons wel moeilijk gemaakt. We waren begonnen aan het boek van Yvonne Zonderop: *Ongelofelijk; over de verrassende comeback van religie*, maar moesten na maart 2020 stoppen vanwege corona. Pas op 19 augustus 2020 zagen we elkaar als groep weer voor een gezellig samenzijn in De tuin van de Smit. Daar meenden we afspraken te kunnen maken voor de komende maanden. Op 6 oktober hebben we onze gesprekken over 'Ongelofelijk' afgerond en data vastgesteld voor de eerste hoofdstukken van

Rutger Bregman *De meeste mensen deugen*. We zijn er niet meer aan toegekomen. Alweer corona.

We kijken uit naar het moment dat corona zodanig op de terugweg is dat het verantwoord is om weer bij elkaar te komen. Dan gaan we verder met ons boek en we kunnen daarbij nog best versterking gebruiken.

Vic Marlet

Leiden 2

'In onze groep bespreken we onderwerpen op het gebied van bijbel, geloof en samenleving. We doen dit aan de hand van een boek dat we in onderling overleg kiezen. We zijn nu net begonnen met het lezen en bespreken van *De meeste mensen deugen* van Rutger Bregman'.

Dit was al twee jaar het begin van ons verslag. We zijn sindsdien niet veel verder gekomen in ons boek. Toen afgelopen zomer de regels soepeler werden zijn we éénmaal bij elkaar geweest. We hadden inmiddels afgesproken dit voortaan op vrijdagmiddag te gaan doen. Dat beviel goed, maar jammer genoeg bleef het bij één keer. Een maand later lieten de regels het al niet meer toe. We blijven hopen op betere tijden.

Afgelopen jaar is Leny Hollaar overleden. Zij woonde al vier jaar in Haagwijk. Daarvoor was ze jarenlang lid van onze groep en had een grote inbreng. Bovendien was ze onze gastvrouw als we bij elkaar kwamen.

Onze groep heeft momenteel elf leden. We ontmoeten elkaar ongeveer eens in de vijf weken (wanneer dat weer kan) bij Ruud de Rooy. We zijn allen min of meer betrokken bij de Ekklesia, maar voor nieuwe deelnemers is dit is geen voorwaarde om mee te doen .

Kees Bos

Leiden-Oegstgeest

De groep Leiden/Oegstgeest bestaat uit tien personen, die grotendeels sinds 2000 bij elkaar komen om met elkaar een thema

of een boek te bespreken. Daarnaast proberen we elkaars leven te volgen. De bijeenkomsten zijn afwisselend bij de deelnemers thuis. In 2021 zijn we slechts twee- of driemaal bij elkaar geweest om over een thema te praten. Daarnaast hebben we een keer samen gegeten. We hadden eerder (in 2020) het boek *Groene Theologie* van Trees van Montfoort uitgekozen om met elkaar te lezen. Dit was in het kader van de duurzaamheidscyclus van de Ekklesia. Lezen van dit boek ter voorbereiding voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer van 2021 was als mededoeel inmiddels achterhaald door de coronapandemie. De frequentie van bij elkaar komen is onregelmatig geworden. Daarmee bleek ook de motivatie voor het boek afgenomen te zijn. Ondanks onze aanvankelijke scepsis werd de inhoud van het boek toch waardevol genoeg bevonden om mee door te gaan. We hebben twee avonden met elkaar gesproken over de vragen die het boek opwerpt. Toen kwam er een nieuwe lockdown en moesten we weer stoppen.

We merken dat de coronaperikelen in de maatschappij, die ook doorwerken in de Ekklesia, desintegrerend werken voor het voortbestaan van wat we in de loop van de tijd hebben opgebouwd. We zijn echter vastbesloten om ons niet te laten leiden door alle problemen en we willen elkaar niet loslaten. Het wachten is op betere tijden.

De laatste jaren hebben we geen nieuwe leden in onze groep ontvangen, maar nu we ons op een keerpunt in zowel onze groep als in en buiten de Ekklesia bevinden, staan we open voor nieuwe enthousiaste leden. Deze zullen wel affiniteit met de Ekklesia moeten hebben, maar hoeven wat ons betreft geen lid te zijn.

Elly Bakker

De Witte Vlek

Deze groep, opgericht in 2004, wil een tegenwicht bieden voor het zwarte gat waarin je dreigt te vallen als je bent gestopt

met werken. Deze groep pensionado's komt in beginsel iedere derde dinsdagochtend van de maand bijeen op Rapenburg 100 onder leiding van Jac van der Hoeven.

Net als 2020 is ook 2021 een zeer merkwaardig jaar geworden. Normaliter komen wij ongeveer tien keer per jaar bijeen. Vanwege corona konden wij in het afgelopen jaar elkaar slechts vier keer ontmoeten.

In mei en juni spraken wij op anderhalve meter afstand over onze persoonlijke omstandigheden. In september hadden wij een bespreking voorzien van een artikel van Hans Achterhuis over *Verslaafd aan geweld*. Echter, kort daarvoor werden wij geconfronteerd met ernstige ontwikkelingen rond de Schola en de Ekklesia die ons zorgen baarden. Wij wensten de besturen veel wijsheid toe.

In oktober bespraken we een artikel van de Denker des Vaderlands Paul van Tongeren over de les van corona. Dat was de laatste bijeenkomst van 2021, want in november verslechterde de situatie met corona weer, waardoor we alles moesten afblazen. Hoe treurig was dit allemaal. Op het moment van schrijven (januari 2022) is er nog steeds geen uitzicht op verbetering. De vieringen in de Hooglandse kerk zijn maar zeer beperkt toegankelijk. Niettemin houden wij hoop! De huidige tien leden van De Witte Vlek zijn allen actief betrokken bij de Ekklesia. Nieuwe leden zijn hartelijk welkom.

Jan Slotboom

Gespreksgroep 65+ (donderdagochtend)

Gespreksleider: Jac van der Hoeven

In het jaar 2021 zijn we slechts vier keer bij elkaar geweest. De alsmaar voortdurende pandemie maakte meer bijeenkomsten helaas niet mogelijk.

We hebben het onder meer gehad over: wat doet corona met mijn geloofsleven, gedachtenwisseling naar aanleiding van de Trouw-serie over de Tien Geboden (van Carel ter Linden, van Maarten 't Hart, van Ramsey Nasr), over doodgaan zonder gedachten aan een hiernamaals, over de betekenis van muziek, en de altijd prangende vraag: Wat is de zin van het leven?

Traditiegetrouw wordt er ten minste eenmaal per jaar ergens in Leiden gezamenlijk geluncht, maar ook dat was er dit jaar niet bij. Wel hebben sommige deelnemers aan iedereen per email laten weten hoe het hem/haar vergaat in deze coronatijd. Anderen hielden contacten op individuele basis gaande.

De groep heeft thans 14 deelnemers (er heeft zich in 2021 nog een enthousiast lid gemeld), allen Ekklesialeden.

Kosten, behalve die voor koffie en thee, zijn niet gemaakt noch te verwachten.

Emile Pieters

Rond 66+

Corona heeft in het afgelopen jaar een grote impact gehad op de groep. Nadat de besmettingen wat geluwd waren en we met vakantie waren geweest werden al weer nieuwe maatregelen aangekondigd. Al met al zijn we één keer bij elkaar geweest om bij te praten en nieuwe afspraken te maken. We waren van plan om verder te gaan met het boek *De zin van het leven* van Fokke Obbema. Helaas werden die afspraken door de coronamaatregelen overruled.

De groep was gewoon om eens per maand op donderdagochtend bij elkaar te komen. De leiding van het gesprek tijdens de maandelijkse bijeenkomsten lag in handen van Henk van der Brug. Momenteel telt de groep zes leden. Nieuwe deelnemers zijn hartelijk welkom.

Henk van der Brug

Jonge participanten

Als 'jongeren' groep komen we maandelijks samen om met elkaar te spreken over ons geloof. Iedereen is via zijn/haar eigen weg bij de Ekklesia terecht gekomen en zoekt soortgenoten om met elkaar over het geloof te hebben. De vorm waarin we dit gieten is heel afwisselend: stiltewandeling, bespreken van een christelijk spelelement gelinkt aan de bijbel, een kerkdienst helpen voorbereiden e.d.

In het afgelopen jaar hebben we elkaar een paar keer fysiek mogen zien, maar door corona moesten we ook flexibel omgaan met de mogelijkheden. Gelukkig hebben we digitaal de juiste vorm kunnen vinden om toch met elkaar in gesprek te kunnen blijven.

De Paasviering hebben we met Christiane mogen voorbereiden en met sommige bestuursleden gesproken over thematiek van de Ekklesiavieringen. Ook hadden we iemand uitgenodigd die ons meer kon vertellen over Stichting COME. Zij organiseren seminars om Palestijnse en Israëliëse jongeren in contact en dialoog met elkaar te brengen.

Op Rap100 hebben we een Taizé-viering gehouden en een yogasessie met Annie de Jonge (stagiaire bij Ekklesia). In plaats van een kerstdiner hebben we online het jaar afgesloten met een digitale advent-(bijbel)quiz. De kerstpret was er niet

minder om!

We maken van september t/m juni altijd een mooi schema van wat we maandelijks als onderwerp/activiteit willen gaan doen. Dit zorgt ervoor dat er mooie afwisseling is tussen creativiteit, samenwerking met anderen en diepgang.

2021 kunnen we wederom omschrijven als een bijzonder jaar waar we als groep wel de verbinding met elkaar hebben weten te houden. Wat de toekomst brengt weten we niet, maar in 2022 hopen we deze verbinding voort te zetten, ook buiten onze participantengroep.

Gespreksgroep Kind en geloof

De gespreksgroep 'Kind en Geloof' is een ontmoetingsplaats voor ouders, die naast de deelname aan de diensten in de kerk, zich willen verdiepen in vragen die de religieuze opvoeding betreffen. Dat zijn vragen die ze zichzelf stellen en vragen die de kinderen betreffen.

De bijeenkomsten in het jaar 2021 waren twee keer in Leiden, en verder online. Het wordt steeds meer als gemis ervaren elkaar niet aan het Rapenburg te kunnen treffen – het heeft iets van 'een tocht door de woestijn'.

Eén van de thema's was dood en overlijden. In de groep werden intieme persoonlijke gevoelens en belevingen uit de gezinnen gedeeld. De bijdrage van Bette Westera (oud Ekklesia-lid) aan de hand van haar boek *Doodgewoon* was daarbij heel behulpzaam. De deelnemers vonden deze uitwisseling erg hartverwarmend voor zichzelf en een zinvolle bijdrage aan het als gezin omgaan met sterfgevallen en het gedenken van overledenen.

Een andere vraag was: 'Wat voor Godsbeeld zouden we onze kinderen willen meegeven?' Er is voor gekozen verhalen uit de Bijbel als uitgangspunt te nemen. Ook in deze gesprekken kwamen zowel de persoonlijke belevingen, als vragen rond de opvoeding aan de orde.

Het aantal deelnemers schommelt nogal: tussen drie en twaalf. Soms kwam de vraag op hoe we ervaringen met een bredere groep kunnen delen.

Het fascinerende van de gesprekken is, dat de taal waarin gesproken wordt pendelt tussen de alledaagse taal van het gezin en de taal van de bijbel. Men zoekt steeds naar verbindingen tussen de verschillende tradities waarin de deelnemers staan.

Binnen de Ekklesia zijn ook andere groepen actief rond het thema 'Kind en geloof/ Geloven met kinderen'. De groep 'Gelo-

ven met kinderen' is daar één van. Dege-
nen die belangstelling hebben om bij een
groep aan te haken of om zelf met een
nieuwe groep te beginnen, kunnen zich
melden bij Christiane van den Berg. Zij
kan dan het contact tot stand brengen of
helpen bij de start van een nieuwe groep.

Nieuwe start

In 2021 kwamen we zes keer bij elkaar.
We bespraken een aantal artikelen uit de
serie *Zinvol Leven* van Fokke Obbema in
de Volkskrant.

De groep bestaat uit vijf leden.

Corrie Ernste-Tempelaars

Dromen-Durven-Doen

Enkele jaren geleden zijn we gewoon met
zeven personen begonnen. We lezen boe-
ken met verschillende thema's en aan die
thema's geven we een persoonlijke invul-
ling. Dat vinden we verrijkend, avontuur-
lijk en inspirerend. Enkele titels of
schrijvers die we gelezen hebben: *Com-
passie* van Karen Armstrong, *De weg* van
Michael Puett, *Emoties* van Anselm Grün,
De leegte achter de dingen van Claartje
Kruijff, *Sapiens. Een kleine geschiedenis*

van de mensheid van Yuval N. Harari, en
Nietzsches tranen van Irvin Shalom.

Het aantal van zeven personen is precies
mooi. Als er iemand ziek is, gaat de
avond toch door en praten we diegene la-
ter bij. Met elkaar spreken we ongeveer
eenmaal in de zeven weken af. In juni
sluiten we het jaar af met een lunch/over-
dagwandeling. We hebben ook wel eens
gewandeld met wandel- en verhalencoach
Aat van der Harst. Dit kan ook een mooie
start zijn van nieuwe groepen, als je zoiets
wilt: gewoon beginnen en dan merk je
vanzelf wel hoe (goed) het klikt.

In dit jaar hebben we ook over de Ekkle-
sia gesproken. We vinden het heel belang-
rijk, dat we in gesprek blijven met elkaar.
En dat we goed luisteren, ook al zijn we
het niet met elkaar eens. Dat mensen, juist
in de Ekklesia, een tweede of derde kans
krijgen.

Annette van de Boom blijft komen, ook
vanuit Deventer, en we hebben met Mir-
jam Franke een hele mooie mijlpaal kun-
nen vieren.

Groep Levenskunst / levensvragen

De gespreksgroep Levenskunst/Levens-
vragen neemt de eigen ervaringen en vra-
gen van de deelnemers als startpunt van
het gesprek. De bijeenkomsten worden
steeds de eerste dinsdagochtend van de
maand, om 10 uur op Rap 100.

In 2021 werd vanwege de coronacrisis
slechts een beperkt aantal bijeenkomsten
gehouden. De deelname varieerde van zes
tot negen personen. In de meeste gesprek-
ken werden twee thema's besproken. De
overige thema's bleven op de agenda
staan en werden soms een volgende keer
opgepakt. De gesprekken worden in het
algemeen als diepgaand en waardevol er-
varen.

De gespreksgroep Levenskunst/Levens-
vragen heeft een vaste kern, maar staat
open voor nieuwe deelnemers, ook in de
vorm van een eenmalige inloop. Leden
van de Ekklesia worden dan ook nadruk-
kelijk uitgenodigd tot deelname, door een
aankondiging bij 'Actie en Informatie',
maar ook door middel van een poster op
het informatiebord van de dienst. In prin-
cipe kunnen ook niet-leden aan de groep
deelnemen.

Dans van de kinderen
Kerstochtend 25 december 2021

8 Communicatie

8.1 Algemeen

De PR-commissie is verantwoordelijk voor de interne communicatie vanuit het bestuur naar de leden en de externe communicatie naar groepen buiten de Ekklesia. Dat betekent regelmatige verzending van digitale nieuwsbrieven en verzorging van persberichten over vieringen en andersoortige bijeenkomsten die voor belangstellenden van buiten de Ekklesia-gemeenschap ook interessant kunnen zijn.

Naast zijn werk in de redactie van de Hooglandse Nieuwe verzorgde Jan Slotboom ook dit jaar weer een groot aantal posters en flyers om bijzondere vieringen en bijeenkomsten onder de aandacht te brengen.

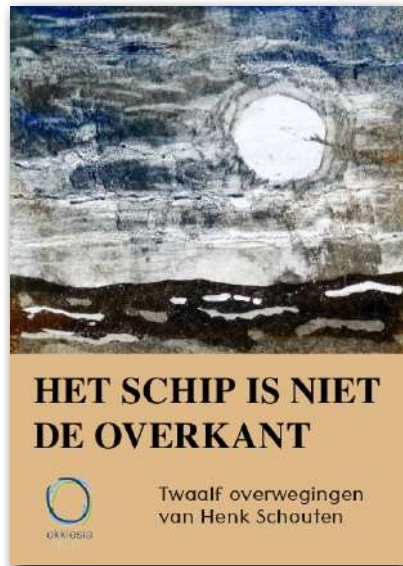
Gedurende het verslagjaar bestond de PR-commissie uit de bestuursleden Arwin Ridder en Sytske Visscher, Henk Blanksma (webmaster), en Jan Slotboom (namens de redactie van de Hooglandse Nieuwe). De meeste vergaderingen van de commissie werden dit jaar online gehouden.

8.2 Hooglandse Nieuwe

Dit tweemaandelijks tijdschrift van de Ekklesia Leiden beleefde in 2021 zijn 17e jaargang. Het kwam in 2021 zes maal uit met achtereenvolgens de volgende thema's: Incognito, Lichtpuntjes, Heilige plaatsen, Veerkracht, Solidariteit en Kerst 2005-2021. In het laatste nummer werd een greep gedaan uit de artikelen uit de kerstnummers vanaf 2005. Het was ook het laatste nummer dat op papier werd verspreid. Vanaf 2022 wordt overgegaan naar digitale verspreiding, dus via de nieuwsbrief en de website. Papieren exemplaren blijven wel beschikbaar voor postabonnees. Zoals gebruikelijk kwamen de schrijvers van de themaan artikelen voornamelijk uit de Ekklesia-gemeenschap zelf.

De redactie van Hooglandse Nieuwe bestond, net als in 2020, uit Arie de Kluijver, Jasper Radder, Wim Schouten, Jan Slotboom, Myranda Wilbrink en Paulien van Yperen. Jan en Myranda verzorgden beurtelings de opmaak. Het printen van de ruim 200 exemplaren (20 à 30 pagina's in kleur) verzorgde Sylvia van Hoven op Rap100. Het aantal postabonnees bedroeg ongeveer vijftig. Ook in het afgelopen jaar heeft de redactie een keer via Zoom de zaken moeten bespreken. Vanaf augustus kon gelukkig weer op gepaste afstand op Rap100 worden vergaderd. Maar ook toen leverde de verspreiding van het blad problemen op. In normale tijden ligt de nieuwe HN op zondag klaar voor de bezoekers van de vieringen. Toen er in beperkte mate bezoekers voor de vieringen toegestaan waren, kon slechts een kleine stapel Hooglandse Nieuwe's worden verspreid. Wel bleef het blad digitaal via de website beschikbaar. Het kerstnummer kon, samen met de kerstkaart van het bestuur en een bundel overwegingen van Henk Schouten, bij de leden worden thuisbezorgd. Dat werd wederom in grote dank aanvaard. Het jaar 2022 zal voor de HN een heel ander jaar worden. De verspreiding zal voornamelijk digitaal plaatsvinden. Algemene informatie (bijv. over de vieringen) wordt op de website gezet. Informatie over personen (bijv. overlijdensberichten) staan in de nieuwsbrieven die aan de leden worden verzonden. Het is daarom niet nodig of niet toegestaan (AVG) die informatie in de HN te herhalen. Daardoor zal de HN wat dunner maar niet minder interessant worden. Wij willen de nadruk

gaan leggen op de thema-artikelen. Om de kwaliteit daarvan te waarborgen zullen we de verschijning terugbrengen van zes keer naar vier keer per jaar.

8.3 Overige publicaties

Henk Schouten maakte een keuze uit de artikelen en overwegingen die hij schreef in de laatste twintig jaar van zijn werk in de Ekklesia. Rob van den Boom verzorgde bij elk van deze twaalf teksten een prachtige illustratie. Jan Slotboom tekende – wederom – voor de vormgeving. Het boekje, getiteld *'Het schip is niet de overkant'* werd rond Kerst aan alle leden van de Vereniging Ekklesia Leiden cadeau gedaan.

Nieke Schouten, Wim Loos en Stanislav Jar
 kerstavond 24 december 2021

9 Samenwerkings-partners

In veel van haar programma's en activiteiten werkte de Ekklesia samen met andere groepen of organisaties. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de verschillende samenwerkingen die de Ekklesia in 2021 heeft gecontinueerd of gerealiseerd.

9.1 Studentenpastoraat

De in Leiden werkzame studentenpastores van de PKN, het bisdom Rotterdam, en het Humanistisch Verbond hebben hun thuisbasis op Rap100. Daar verzorgen zij een uitgebreid programma. Zij werken samen met studentenverenigingen (al dan niet van christelijke snit) en studieverenigingen, met decanen en studentenpsychologen van Hogeschool en Universiteit Leiden, het Studium Generale en het Diversity Office. Een uitgebreid verslag van de werkzaamheden van de studentenpastores vindt u in hoofdstuk 3 van dit jaarverslag.

9.2 Ekklesia Taalprogramma

Zoals beschreven in hoofdstuk 6.1. verzorgt het Ekklesia Taalprogramma sinds 2017 een taalprogramma voor vluchtelingen en asielzoekers. Daarvoor werd financiële steun verkregen van Fonds 1818, Fundatie Van den Santheuvel-Sobbe, SDFH-fonds, OranjeFonds, PIN-Fonds en de gemeente Leiden. De Ekklesia is daarnaast lid van de landelijke koepel HetBe-gintMetTaal, die taalcoachorganisaties ondersteunt. De Taalgroep werkt binnen Leiden samen met een groot aantal maatschappelijke organisaties.

Eind 2021 kon worden gestart met een nieuw programma voor de periode 2021-2023. De coördinatoren van het Taalprogramma worden bij hun werk ondersteund door een groot aantal vrijwilligers – onder anderen afkomstig uit de Ekklesia-gemeenschap – en de Stuurgroep Diaconie.

9.3 Diaconaal Centrum De Bakkerij

Diaconaal Centrum De Bakkerij in het hart van Leiden is een modern kerkelijk centrum voor hulp en dienstverlening. De Diaconie van de Protestantse gemeente Leiden (PgL) en de RK Diaconie Leiden geven gezamenlijk hulp aan ieder die dat nodig heeft, dichtbij en ver weg, voor korte of langere duur. De Ekklesia nam

ook in 2021 deel aan de bijeenkomsten van het College van Diakenen van de PgL, aan de Vredesweek en Vredesmars. Daarnaast steunde zij met regelmaat specifieke acties van De Bakkerij.

9.4 Protestante gemeente Leiden

Voor de zondagse vieringen huurt de Ekklesia Leiden sinds 1970 de Hooglandse Kerk, die eigendom is van de Protestantse gemeente Leiden. Met de twee PgL-geloofsgemeenschappen van de binnenstad – Marekerk-gemeente en Leidse Binnenstadsgemeente – maakt de Ekklesia sinds ongeveer 2006 deel uit van het Cluster Binnenstad. In dat verband werd ook in 2021 op Aswoensdag een Vesperviering gehouden. In de Stille Week waren de geloofsgemeenschappen van Binnenstadsgemeente en Ekklesia bij elkaar te gast in de vieringen op Witte Donderdag en Stille Zaterdag.

De protestantse pijler van het studentenpastoraat wordt met ingang van 2020 op projectbasis georganiseerd en gefinancierd door de Dienstenorganisatie van de PKN en de lokale protestantse gemeente gezamenlijk. De studentenpastores dienen daarvoor een projectplan in, dat ondersteund wordt door de kerkenraad van de lokale protestantse gemeente. Een lid van het moderamen van de Algemene Kerkenraad heeft zitting in de Adviesraad van het Studentenpastoraat Leiden.

9.5 Raad van Kerken / Oecumene

De Ekklesia is actief lid van de Leidse Raad van Kerken en zal dit ook blijven. Als gevolg van de coronacrisis lagen alle fysieke activiteiten van de Raad in 2021 stil.

9.6 Levensbeschouwelijk Platform

De Ekklesia voelt zich betrokken bij het Levensbeschouwelijk Platform, gericht op het welzijn van de samenleving in Leiden, op ontmoeting, uitwisseling en ver-

draagzaamheid tussen mensen van diverse levensovertuigingen. Christiane van den Berg vertegenwoordigt hierin de Ekklesia. Er waren in 2021 geen speciale activiteiten in dit verband.

9.7 Vertelpodium/Verhalenrijk

Het betreft een samenwerking met 'Het Verhalenrijk'. De vertellingen richten zich op volwassenen en hebben een verschillende origine of staan in diverse tradities. De voorstellingen worden gegeven op Rap100, het trefcentrum van de Ekklesia.

Alle beperkende maatregelen in verband met de coronacrisis belemmerden in 2021 het houden van voorstellingen. De activiteiten van het Vertelpodium werden aan het eind van het verslagjaar onder gebracht bij de Ekklesia Kunstcommissie.

9.8 Mensenrechten/Amnesty International

De samenwerking met de Leidse afdeling van Amnesty International in bij-

voorbeeld schrijfacties lag in 2021 geheel stil. Hopelijk zal – zodra dit weer kan – de draad weer opgepakt worden.

9.9 SAVIE

Students Abroad Volunteering In Eastern Europe (SAVIE) is een door studenten opgerichte organisatie die zich inzet voor de minderbedeelden in Oost-Europa. Jaarlijks werken teams van studenten op locatie twee weken mee aan projecten die humanitaire en materiële steun bieden aan (gehandicapte) kinderen en bejaarden. De stichting heeft Rap100 als haar hoofdkwartier. Zie ook: <https://www.stichtingsavie.org>.

9.10 Studium Generale

Studium Generale van de Universiteit Leiden organiseert brede, academische activiteiten zoals lezingen, symposia, filmvertoningen en debatten. De Werkgroep Lezingen organiseert jaarlijks in samenwerking met Studium Generale een serie verdiepende lezingen over een actueel onderwerp.

9.11 Joods Studiecentrum Leiden

Sinds eind 2019 huurt het Joods Studiecentrum Leiden (JSL) drie middagen/avonden per week een ruimte op Rap100 voor het geven van cursussen.

Het JSL is opgericht in 1983 om te voorzien in de behoefte van Joodse studenten tot verdieping van hun kennis van het Jodendom. De cursussen zijn toegankelijk voor een breed publiek. Het Joods Studiecentrum richt zich in eerste instantie op personen met een Joodse achtergrond uit Leiden en wijde omgeving. De meeste cursussen zijn echter toegankelijk voor een ieder met belangstelling voor de geestelijke waarden van het Jodendom. Ook hier geldt, dat als gevolg van de coronacrisis de cursussen op Rap100 geen doorgang konden vinden.

Het JSL werkt nauw samen met Crescas, het Joods Educatief Centrum, dat is gevestigd in Amsterdam. Zie voor uitgebreide informatie over het JSL: <https://joodsstudiecentrum.nl>

Drie weken voor Pasen werden de leden opgeroepen een foto, afbeelding of tekening in te sturen over wat 'opstanding' voor de lezer betekende. Diverse leden maakten daar gebruik van.

Aan het eind van de Paasviering werd een kort filmpje vertoond waarin de afbeeldingen waren verwerkt met als achtergrond de muziek van het lied 'Soms breekt uw licht'.

10 Ten slotte

An het eind van een jaarverslag proberen we altijd een klein beetje vooruit te kijken naar het jaar dat voor ons ligt. Dat is in deze (post-)coronatijd lastig. Naast de gevolgen van de pandemie voor onze gemeenschap en de samenleving als geheel is ook de internationale situatie zorgelijk. De in februari uitgebroken oorlog in Oekraïne en de wereldwijde klimaatcrisis baren ons allen grote zorgen. Toch is het hartverwarmend om te zien welke initiatieven er worden ondernomen om er - ook in de Ekklesia - te zijn voor vluchtelingen uit Oekraïne. Daarnaast zijn we blij met een heel actieve Duurzaamheidswerkgroep. Zo proberen we ieder op onze eigen wijze en met onze eigen mogelijkheden iets voor anderen te betekenen. Daarmee gaan we - uiteraard - stug door.

Nu de coronamaatregelen zijn opgeheven en de samenleving weer is 'opengegoid'

hopen we van ganser harte dat er na alle verdrietige zaken rondom de coronapandemie weer ruimte komt om elkaar te ontmoeten en dat we met hernieuwde energie en inspiratie door kunnen gaan op de weg van het leven.

We spreken de wens uit dat we in onze gemeenschap de onderlinge verbondenheid zullen weten te versterken, dat we in staat zullen blijken te zijn te helen wat beschadigd werd, en dat we hen die zich in de afgelopen twee coronajaren - om welke reden dan ook - minder verbonden zijn gaan voelen weer bij ons kunnen betrekken.

Het bestuur spreekt de diepe wens uit dat we aan het eind van 2022 met elkaar kunnen concluderen dat we goede stapjes hebben gezet op de weg naar een toekomstbestendige Ekklesia Leiden.

Bijlage A - Vaste werkgroepen

groep	contactpersoon	nieuwe leden welkom
Vereniging LSE/EL	Sytske Visscher: secretaris@ekkesialeiden.nl	nvt
Pastoresteam	Christiane van den Berg (participantenpastor): christianevandenberg@ekkesialeiden.nl Rob van Waarde (PKN, studentenpastor): rob@rapenburg100.nl Claudia Sarti (HV; studentenraadvrouw): claudiar@rapenburg100.nl	nvt
St. Materiële Voorzieningen	Sytske Visscher: secr-smv@ekkesialeiden.nl	
Beheercommissie Rap100	Steven van den Berg: rap100beheer@ekkesialeiden.nl	
Secretariaat Ekklesia Leiden	Ariena van Poppel: info@ekkesialeiden.nl	
Team Vieringen	Marga Bakker: margaleiden@gmail.com	nvt
Schola Cantorum	cokkievanwieringen@gmail.com	ja
WG Diensten	Johan van der Weij: jpvanderweij@gmail.com	
WG Informatietafel	Han Verveld: verveld.han@gmail.com	
Koffie- en afwasgroep	Hans Feitsma: hfeitsma@xs4all.nl	
Stuurgroep Diaconie	Wessel Eijkman: eijkman@ekkesialeiden.nl	ja
WG Lezingen en evenementen	Marga Bakker: margaleiden@gmail.com	
Kunstcommissie	Wim Kuin: wnjuin@gmail.com	
WG Duurzaamheid	Peter Klapwijk: peter@2harvest.nl	
Bezoekersgroep	Marijke Nuiver: marijkenuiver@gmail.com	ja
WG Contact	Bep van Houten: contactgroep@ekkesialeiden.nl	ja
WG Crèche	Dick van Rijn: d.a.vanrijn@gmail.com	
WG Kerk-op-schoot	Marèl van 't Rood: marelvantrood@hotmail.com	
WG Kindernevendienst	Marieke Both: mariekeboth79@gmail.com	ja
WG 12 en 14+ groep	Charlotte Lendfers: charlottelendfers@gmail.com	ja
PR Commissie / red. website	Eliane van Duinen: pr@ekkesialeiden.nl	ja
Red. Hooglandse Nieuwe	Jan Slotboom: hn@ekkesialeiden.nl	ja.
Locatieraad RK Stud.parochie	Wouter Nijkamp: wouternijkamp@hotmail.com	nvt
Ekklesia Taalgroep	Filiz Raben: taalgroep@ekkesialeiden.nl tel. 06 3406.9967 Ingrid Verrijdt: taalgroep@ekkesialeiden.nl	Ja, óók van buiten de Ekk.

Bijlage B - gespreksgroepen

groep	contactpersoon	nieuwe leden welkom
Kring Geloof en Wetenschap	Jasper Radder: jkradder@telfort.nl	
Kring Geloven en Weten	Jasper Radder: jkradder@telfort.nl	
PPgroep RAP100	Corrie Ernste-Tempelaars: de.ernste@planet.nl	
PPGroep Part & Deel	Vic Marlet: vmm.nl@hotmail.com	ja
PPgroep Leiden 2	Kees Bos: bosbijl@hetnet.nl	ja, ook van buiten de Ekkl.
PPgroep Leiden-Oegstgeest	Elly Bakker: schouten.bakker@live.nl	
PPgroep 'De Witte Vlek'	janslotboom@ekkesialeiden.nl	ja
Gespreksgroep 65+	Emile Pieters: pietheijn@freeler.nl	
Gespreksgroep Rond 66+	henk.j.vanderbrug@hetnet.nl	ja
Jonge participanten	Bianca Noom: happybietje@hotmail.com	
Kind en geloof	Joost Klep: joostklep@gmail.com	
Gespreksgroep Nieuwe Start	Corrie Ernste-Tempelaars: de.ernste@planet.nl	ja
Dromen-Durven-Doen	Wilmieneke Koppe: w.koppe@hotmail.com	